VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXV. évfolyam
7582. szám

4 oldal,
30 bani

Szombat,
1969.
augusztus 2

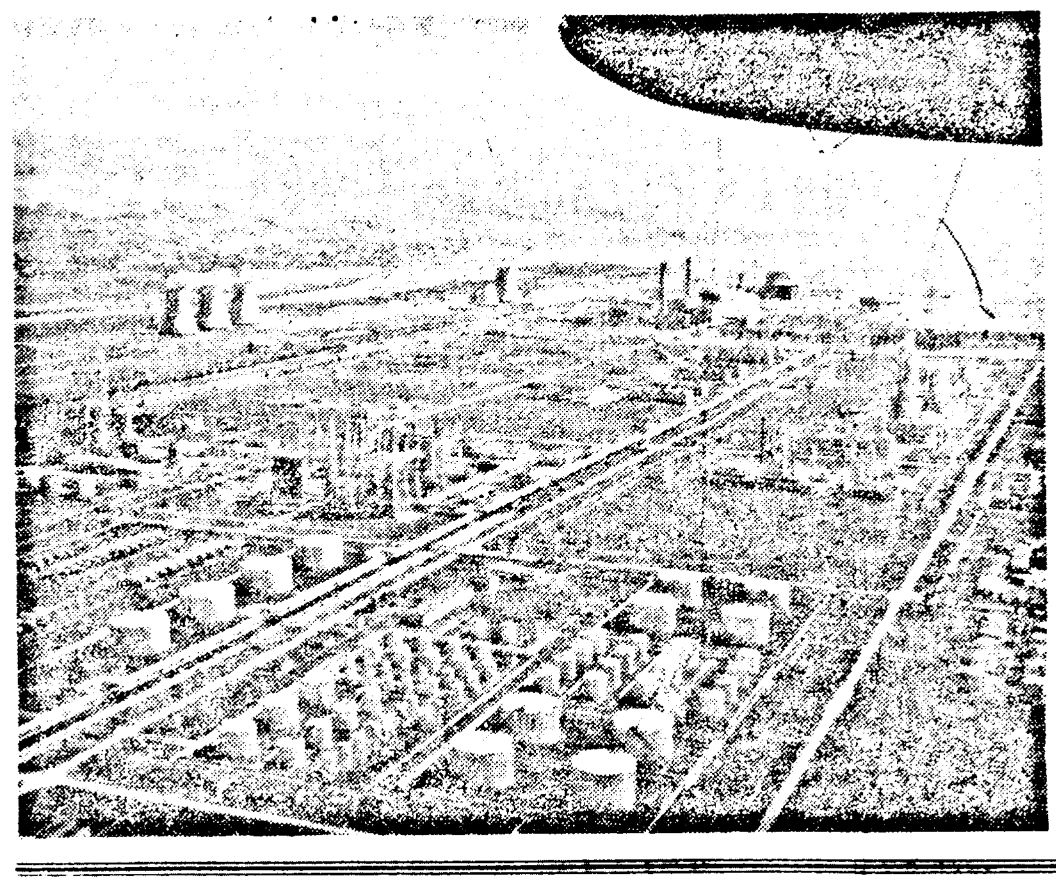

Borzesti, vegyiparunk, egyik fellegvára — madártávlatból.

AZ RKP X. KONGRESSZUSA

Megyénk dolgozói lelkes munkával köszöntik a X. kongresszust

Terven felüli megvalósítások

Az év eleje óta eltelt hét hónap alatt a Teba gyár szorgos kollektivája nemcsak a tervfeladatok rendszeres teljesitésére törekedett, hanem azok tulszárnyalására is. A vállalat dolgozói minél kimagaslóbb termelési eredményekkel kivánják köszönteni pártunk X. kongresszusát és hazánk felszabadulásának negyedszázados évfordulóját. Most miután magunk mögött hagytuk a hetedik hónapot is, a gyár dolgozói büszkén jelenthetik, hogy az eltelt időszakban jelentős terven felüli megvalósitásokat könyveltek el. Igy sikerült 39 000 négyzetméter kész szövetet gyártaniok és 8 tonna gyapot és 4 tonna vigony fonalat terven felül.

Munkámmal érdemeltem ki

Nagy köteg rózsa és szekfücsokorral kezében, mosolygva jelent meg munkaidő után a pártbizottság irodájában a kitüzött beszélgetésre. Névnapja van, s a munkatársai ezzel köszöntötték.

Vannak emberek, akik a jól csiszolt, gördülékeny mondatok mesterei. Mások nehezebben, önmagukkal vivódva ejtik a szavakat, mintha minden szót külön osztályoznának, mérlegelnének, hogy ne mondjanak semmi fölöslegeset. Azt hiszem Engelhardt Anna, a December 30 gyár munkásnője ezek közé tartozik.

— Mivel érdemelte ki azt a megtiszteltetést hogy részt vehet a párt X. kongresszusán?

— A munkámmal. Tizenhárom éve dolgozom a gyárban, s mindjárt az első években élmunkás lettem. Tagja vagyok az üzemi és a municipiumi pártbizottságnak.

Mozaikokból áll össze az egyetlen mondat. Nem dicsekvő természet, megmarad szerény, egyszerü, munkájával bizonyitó asszonynak.

— Ha felszólalna a kongresszuson, mit mondana?

— Hogy nagyon boldog és büszke vagyok, elvinném az üzem 1400 kommunistájának üdvözletét és nevükben is Ceaușescu elvtárs ujraválasztására fogok szavazni.

Szürkéskék nagy szemei sokat mondanak. Faggatom.

— Uj lakást kaptam. Tudja, milyen jó érzés hosszu évek után külön lakásba költözni? S aztán az uj fizetési rendszer bevezetése óta két-háromszáz lejjel többet keresek. Jobban telik mindenre, a kislányom nevelésére is. Szeretném, ha a liceumból egyetemre menne. Azt akarom, könnyebben éljen, mint én.

— ?

— Eszem ágában sincs panaszkodni. A munkahelyemet szeretem, de sokszor fárasztó, nagy koncentrálást igényel napi 4000—4500 szálat kiszámolni. És, utána az otthoni müszak. Egy asszonynak, egy anyának sok a dolga. S tudja, bürótag is vagyok. Szerencsére az utóbbi időben kevesebb a gyülés.

— Azért szabadideje csak marad?

— Kislányommal járok moziba, tévét nézni. És olvasok. De nem igen van szabadidőm, inkább csak a pihenőszabadság alatt. Olyankor valamelyik üdülőhelyre, vagy szüleimhez megyünk nyaralni. A rövid beszélgetés véget ért. Egy emberrel beszéltem, eggyel a több, mint ezer közül, aki néhány nap mulva a Köztársasági Palota nagytermében népünk történelmének uj fejezetét jelentő távlatokra szavaz.

(j. gy.)

NEM LUXUSCIKK — IGÉNY

A minap egyik falusi szövetkezeti áruház lábbeli részlegén panaszkodott az elárusitó, hogy hiánycikk a férfi gálacipő és a modern sarku női szandál.

Gálacipő, és modernvonalu szandál. Kérem, ne csodálkozzanak! 1969 nyarát irjuk. Uj történelmünk eltelt negyedszázadában a falu régi életével együtt felszámolta kopott előitéleteit is. A falusi fiatalok is szeretnek szépen, izlésesen öltözködni. Az egykori luxus ma igénnyé vált. Szocialista kereskedelmünknek pedig lépést kell tartania a lakosság egyre növekvő igényeivel. Ez teszi szükségessé az elkövetkező ötéves tervben az árueladás 30—35 százalékos növekedését.

Olvasom, hogy 1975-ig körülbelül 2 millióval több rádiót és másfél millióval több televiziót bocsát kereskedelmünk a lakosság rendelkezésére.

Másfél millióval több televizió! Luxuscikk? Nem nevezném annak. Ma már mindinkább mindennapi életünk szükséges tartozéka.

Eszembe jut az első tévé, amit müködni láttam. Az iskolai ünnepségek bevételéből vásárolta a szülői bizottság és a fizikaszertárban helyeztük el a becses kincset. Külföldi készülék volt és a homályos képernyőn villodzó müsort legalább félszázan néztük végig. Az ajtó nyitva maradt és az utcáról beseregletttek az emberek.

Ma már nem is kelt feltünést, hogy az Electrica üzlet előtt fényes nappal több kirakatba állitott készülék sugározza a müsort.

1967-ben több mint 730 000 televiziót és közel 300 000 rádiót vásároltak az országban. S a lakosság életszinvonalának emelkedését bizonyitja az is, hogy már 1966-ben a rádió- és tévéelőfizetők száma megközelitette a 3 milliót. S az eltelt három esztendő alatt e szám állandóan növekedett.

Nézzük csak mit mond a statisztika: Boliviában 0, Törökországban 10 000, Ausztráliában valamivel több, mint 1 millió, Finnországban másfél millió, Ausztriában 2 millió tévéelőfizető van.

Természetesen a kereskedelmi hálózat bővitése és korszerüsitése nemcsak az árueladás növekedését jelenti. Elsőrangu követelmény a lakosság kiszolgálásának javitása, a kereskedelem korszerü formájának kiterjesztése, a fogyasztókkal szembeni tisztelet nevelése.

Ezért köszöntjük szivből a megyei KISZ-bizottság, a Közélelmezési Tröszt és a Helyi Kereskedelmi Szervezet kezdeményezését, mely versenyt hirdetett a legcivilizáltabb elárusitó cim elnyeréséért. A versenynek vesztese nem lehet.

P. P.

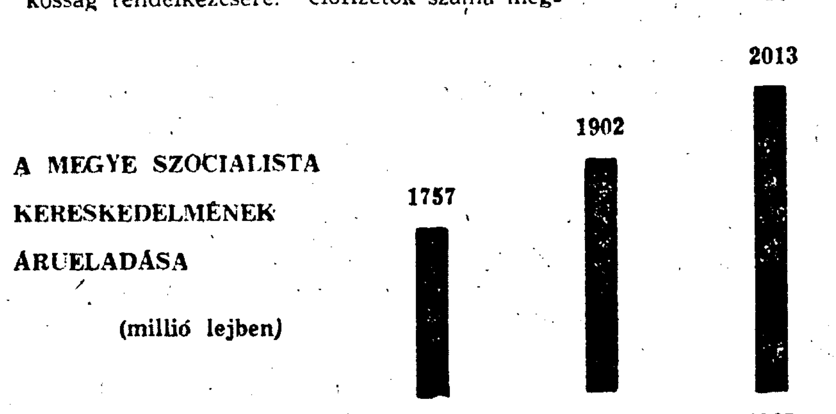

A December 30 gyár szövödéjében

Kiállítás nyilt a fővárosban

A Herăstrău-park A és B pavilonjában péntek délben megnyilt a „Bukarest a haza felszabadulásának 25. évfordulóján" és a „Bukaresti régészet a népi hatalom éveiben" cimü kiállitás. A két kiállitást Bukarest municipium müvelődés- és müvészetügyi bizottsága és Bukarest municipium történeti muzeuma rendezte az RKP X .kongresszusa és Románia fasiszta iga alóli felszabadulása 25. évfordulója tiszteletére.

Az első kiállitás több mint 220 felvételen szemlélteti a főváros és lakosai életében a felszabadulás óta eltelt 25 év alatt bekövetkezett óriási átalakulásokat. A másik kiállitás 250 régészeti leletet és fényképet tartalmaz azoknak az ásatásoknak az eredményeiről, amelyeket a népi hatalom éveiben végeztek Bukarest municipium területén.

Lapunk tartalmából

Müvelődési jegyzetek II. oldal

A párhuzamos közlekedésről III. oldal

AMIRE MÉG NAGYPEREGEN NEM VOLT PÉLDA

— Búzából 3726 kiló a hektáronkénti átlag —

Nagyperegen is befejeződött az aratás. Az utolsó kalászokból is kihulltak a szemek. Biztonságban a termés. Igaz ugyan, hogy a kombájnok még most is zugnak, csépelik a bükkönyt. Dübörögnek a traktorok is, bálázzák a szalmát, huzzák a barázdát. Termelőszövetkezeti tagok százai népesitik be a határt A legtöbben most is és egész aratás alatt a kertészetben dolgoztak.

— A gabona betakaritásával végeztünk. Pihenés, megállás azonban nincs. Van még munka bőven. Csak ezután jön a neheze. Nyári szántás, répaszedés és a kukorica törése. Most kell megalapozni a jövő évi termést is. — magyarázza Vanța Mihai a termelőszövetkezet elnöke, akivel határjárás közben beszélgettünk.

Szalmával megrakott szekerek döcögnek a dülőutakon. Az állattenyésztési telep felé tartanak. A traktorosok pedig megállás nélkül báláznak és szántanak. Tegnap estig például az össz-kalászosgabona földterületből több mint 180 hektárt tettek szabaddá, ahol akadálytalanul hasitják a barázdát a traktorok. Munkában vannak a takarmánykukorica vetőgépek is. Péntek estig 200 hektáron a talajba hullott a kettes termesztésü vetőmag is. Nagyperegen jó ütemben haladnak a nyári munkálatok. Ezért dicséret illeti a szorgalmas tagságot, a gépkezelőket egyaránt. De velük vállvetve dolgoznak a brigádosok, a vezető tanács tagjai és a szakemberek. Vratiszlav Jaroszlav elvtárssal, az 1-es számu mezei brigád vezetőjével is a határban találkoztunk. Kerékpárjával hol ide, hol oda karikázik. A véletlen hozott össze bennünket és a brigádos most is csak néhány percre állt meg. Biciklijére támaszkodva nézi a barázdát hasitó traktorokat.

— Most már jobban halad majd a szántás. — mondja.

— Befejezték az aratást, hallottuk jó termést értek el?

— Igen, — mondja jogos büszkeséggel. A kerékpárkormányra akasztott bőrtáskából kis noteszt vesz elő, felnyitja s máris továbbfüzi a szót. — Olyan buzatermést értünk el idén, amilyenre a nagyperegi emberek nem emlékeznek. A hektáronkénti átlag 3726 kiló. Közel 50 hektáron pedig a Sanpastore fajta még a 4200 kilónál is jobban fizetett.

— Mi a jó és bőséges termés titka?

— Szerintem a következő tényezők: idejében és jól, az agrotechnikai szabályoknak megfelelően előkészitett magágy, elegendő müträgya, kifogástalan vetőmag és nem utolsó sorban növénysürüség. Mi például az ősszel alapszántáskor hektáronként 200 kiló szuperfoszfátot, tavasszal pedig 250 kiló azotot juttattunk a talajba. Jó vetőmagot használtunk és négyzetméterenként 600—650 szál növényt biztositottunk.

A brigádos karórájára pillant. Dél felé jár. Becsukja és a kopott bőrtáskába csusztatja noteszét. Tovább karikázik. A kertészetbe, mert ott dolgoznak most a legtöbben. Szedik, csomagolják és szállitják a paradicsomot. Ezelőtt 15 esztendővel ilyenkor julius végén, augusztus elején Nagyperegen még alig kezdték meg a hordást, a cséplést. Most pedig már a magtárban a termés. Régen, hat-hétszáz ember dolgozott, vágta a rendet, reggeltől késő estig. Most a gépesitőkkel viszont alig ötvenen dolgoztak az aratásnál. Hiába! Válltozik az idő, változnak az emberek. Manapság a peregiek zöme a kertészetben dolgozik. És kisebb területegységről több vagon buzatermést takaritanak be. És sokkal hamarább, mint amikor a község apraja-nagyja ilyenkor, augusztus elején alighogy lerakta a kaszát és hozzákezdett a cépléshez.

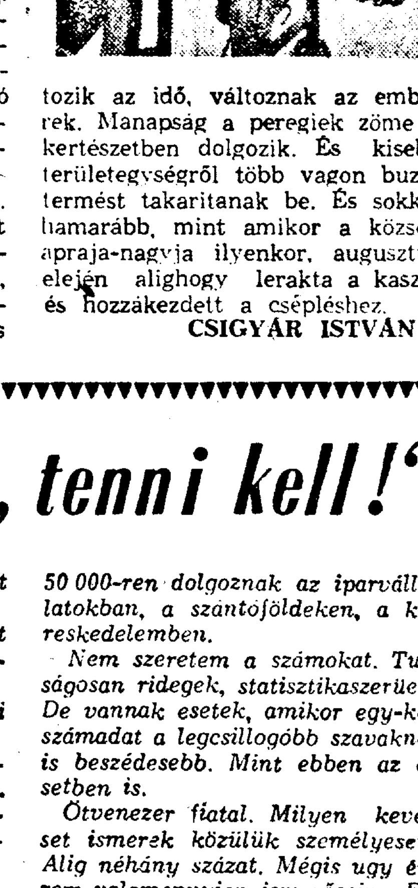

CSIGYÁR ISTVÁN

MA 12 ÓRA KÖRÜL A RÁDIÓ ÉS A TELEVIZIÓ EGYENES ADÁSBAN KÖZVETITI RICHARD NIXONNAK, AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK ELNÖKÉNEK ÉRKEZÉSÉT A FŐVÁROSBA.

Maros és Körös vidéki változások

Negyedszázad telt el a felszabadulástól és két évtized a mezőgazdaság szövetkezetesitésének kezdetétől. Az azóta történt fejlődés bizonyitására a szociográfus vagy a falumonográfia irója a számok és adatok egész tárházával rendelkezik. A parasztság hajdani helyzetének feltárását a népies és népi irók egész sora végezte el annak idején. A mai faluról felszabadulás utáni irodalmunk ugyancsak hü képet alkot. Mégis, ugy érzem: mult és jelen egyazon irásban való éles szembeállitásával, egy-egy falu fordulópont előtti és utáni jellegzetességének megragadásával egy kicsit adósak vagyunk. Hiszen, mint látni fogjuk, a Maros- és Körösvidék összképének már csupán a felvázolásához is ugy juthatunk el célirányosabban, ha előbb külön-külön vetjük papirra egy-egy falu sajátos vonásait. A falu életét a pártvezette dolgozók küzdelme, összefogása, munkája tette igazán emberivé és igy, ujságiró számára aligha lehet megtisztelőbb feladat annál, mint, hogy a vágtató évtizedek változó arculatát embersorsok tükrében próbálja rögziteni.

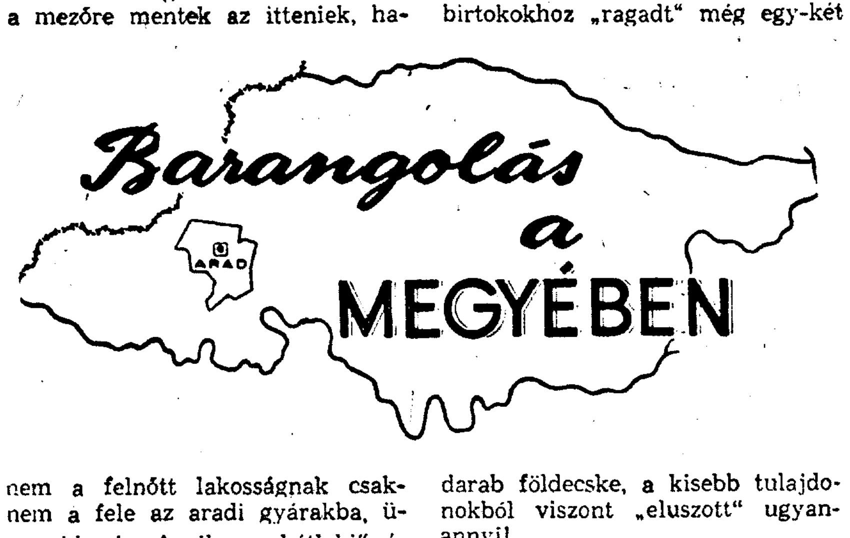

Taposómalomtól a benzinmotorig

Hazánk legnagyobb marosparti városának — Aradnak — tőszomszédja Szentlány. Nem először járok ebben a faluban, s tudom, hogy például Veréb Mihálynak a felszabadulás előtt talpalatnyi földje sem volt, nem felejtettem el, hogy hét testvére közül hármat az „inségbetegség" — a tüdőbaj ragadott el gyenge ifjuságukból s most azt is feljegyeztem, hogy Mihály bácsi — pedig már nem fiatal — megkeres évente mintegy 12 000 lejt, még ha a háztájiból származó jövedelmét nem is számitja bele. De szentlányi viszonylatban mégsem az ő és a néhány hozzája hasonló ember életének állomásait kell nyomon követni.

E falut a szövetkezetesités előtt leginkább az 5—10 hektáros gazdaságok jellemezték. Ennyi földből csak megélni voltak képesek, igazán élni nem. Ezért az itt lakó 362 család közül ugy 320-nak egy volt a legfőbb óhaja: földet venni, földet! Mert csak a több föld adhat jobb megélhetést. (Veréb Mihályék, meg a velük egykenyéren éldegélő napszámosok ekkorra már eleve „kiestek" a birtokszerzési versenyből). A tulnyomó többség törekvésében tehát az a földszerzési versengés jelentkezett, amely itt — id. Schlee Mátyás szavai szerint — „őrült hajszába csapott". A földvételhez persze pénz kellett s hogy pénzhez jusson, a szentlányi ember képes volt bármily nagy áldozatra. Arra is, hogy a maga és családja számára szükön mérje a mindennapit! A tehetősebbjének futotta volna ugyan arra is, hogy például kerékpárt vegyen magának (hiszen ez megröviditette volna a munkába vezető hosszu utat) de a földvásárlásra nehezen keredő összeget nem akarta megröviditeni. Pedig munkába nemcsak a mezőre mentek az itteniek, hanem a felnőtt lakosságnak csaknem a fele az aradi gyárakba, üzemekbe is. Az ilyen „kétlaki" életmód folytán — hogy csak két példát emlitsünk — Fehér István 44 400, Schneider Mihály pedig a maga negyven évi szolgálatba járása idején összesen — ürhajózási adatra emlékeztetően nagy szám — 141 760 kilométernyi utat tett meg Arad és Szentlány között, gyalog.

Ámde végülis a földtulajdon, az egész faluét összesitve, csak annyiban változott, hogy a nagyobb birtokokhoz „ragadt" még egy-két darab földecske, a kisebb tulajdonokból viszont „eluszott" ugyanannyi!

A Ghionea Vasiletól, a termelőszövetkezet főkönyvelőjétől számszerüen idézett adatok nyomán, beszélgetésünk egyik részt-

SIMONFI IMRE

(Folytatása a III. oldalon)

„...de tenni, tenni kell!"

JEGYZET

Nem véletlenül emlékezem most erre az apró jelenetre...

Két idős szaki vitatkozott. Ott álltam mögöttük a hatalmas munkacsarnokban. Nem vettek észre.

Az őszhaju, barázdált arcu férfi mérgesen hangolt:

— Itt van ni! Nem férnek a bőrükbe a délutáni meccs miatt... Látod, most is átkiabálnak egymásnak. Bezzeg az én fiatal koromban...

A bajuszos csöndes mosolygással csititgatta.

— Ne füstölögj már annyira, te... Mi bajod a fiukkal? Hadd kiabáljanak, örüljenek... Övék a világ.

— Majd lesz bánat, ha selejtet találok.

— Azt csak szeretnéd! A multkor is, ki huzta ki a bajból a részleget, amikor sürgősen szállitani kellett a csapágyakat?

Az őszhaju enyhültebben figyelt a gépek felé.

— Hát, nem mondom... Ügyes fiuk. Aranyat ér a kezük. Nem féltem őket.

Jól esett hallgatni a dicséretet ezeknek a tapasztalt szakembereknek a szájából.

Jól esett hallani, hogy van utánpótlása — és nem is akármilyen — a régi gárdának. Hogy megbiznak a fiatalokban... Itt is, másutt is. Mindenütt.

... Számokat olvasok, s közben emlékezem erre a jelenetre. Olvasom, hogy megyénk egyetlen tevékenységi területéről sem hiányoznak a fiatalok. Több mint 50 000-ren dolgoznak az iparvállalatokban, a szántóföldeken, a kereskedelemben.

Nem szeretem a számokat. Tulságosan ridegek, statisztikaszerüek. De vannak esetek, amikor egy-két számadat a legcsillogóbb szavaknál is beszédesebb. Mint ebben az esetben is.

Ötvenezer fiatal. Milyen keveset ismerek közülük személyesen. Alig néhány százat. Mégis ugy érzem valamennyien ismerőseim. Fiatalok, kicsit hangosak, kicsit hányavetiek, kicsit fölényesek... De munkájukat szeretik rendesen elvégezni.

Ötvenezer fiatal. Köztük tizenhatezren a szocialista verseny résztvevői. Hónapról-hónapra négyezernek a nevét olvashatjuk a legjobbak névsorában.

Számok, szavak, tettek. Melyik is a fontosabb? Szerintem a tett mindennél előbbrevaló. A mi fiataljaink tettekkel beszélnek önmagukról. Munkával, szorgalommal, kitartással. Az esztergapad mellől, a szövőgépek erdejéből, traktorok nyergéből.

Ötvenezer Arad megyei fiatal részese annak a nagyszerü országépitő többmilliós kollektivának, amely nap mint nap, mindig megujuló erővel küzd, teremt és győz a munka békés mezején.

Abban az akaratlanul kihallgatott párbeszédben ugy érzem minden benne volt. Mint cseppben a tenger. Hát lehet nem büszkének lenni rá?

B. MANDITS KATALIN

MŰVELŐDÉSI JEGYZETEK

Műkedvelők országos seregszemléje

A Művelődés- és Művészetügyi Állami Bizottság, a Szakszervezetek Általános Szövetségének Központi Tanácsa, a Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága és az UCECOM a felszabadulás 25. évfordulója tiszteletére megrendezte a városi és falusi műkedvelő együttesek IX. versenyét.

A január és március között lezajlott első szakasz után, amelyben több mint 11 000 zenei és táncegyüttes vett részt mintegy 215 000 műkedvelővel, a legjobb együttesek több mint 150 helységben a megyei szakaszban mérték össze tudásukat. Nemrég fejeződött be a megyeközi versenyszakasz, amelyben mintegy 1000 élenjáró együttes vett részt csaknem 40 000 műkedvelő közreműködésével.

Augusztus 9 és 18 között Bukarestben sor kerül a verseny döntő szakaszára 439 együttes, illetve 15 400 műkedvelő részvételével. Az eddigi versenyektől eltérően, tekintve az előadások változatosságát, a döntőt három teremben bonyolítják le, műfajonként. Az együttesek versenyen kívüli előadásokat is tartanak fővárosi vállalatokban, klubokban, művelődési házakban, parkokban, esztrádokon.

A versenyszabályzat értelmében a legjobb együtteseket a kimagasló kulturális és művészeti személyiségekből alakult központi zsüri döntése alapján díjazzák. A népi tehetségek nagy seregszemléje augusztus 20-án ér véget a kitüntetett együttesek díszelőadásával.

(Agerpres)

A halmágyi művelődési otthon. (VITALIE MUNTEANU felvétele)

„János megragadja a széket...“

Egy emlék-metszet: mementónak 1945 alatta a dátum. Az egyik közeli faluban megalakul az első magyar színjátszó csoport. Hatalmas uradalmi kőistállót avatnak kulturteremmé. Az ácsolt színpad fölött virágfüzér. Alatta mintás ágytakaró a függöny. A „szala“ áhitatos, csendes közönsége — nagy részük még sosem látott „színházat“ — durva falócákon szorong.

A vendégek „zenekari“ padokon ülnek, az első sorban.

Indul a darab, valami Szinházi Élet-stílusu álparaszt dráma:

JÁNOS: Jösszte, Julcsám vagy összetöröm ezt a kulipintyót! (János megragadja a széket és feje fölé emeli...)

Izzó légkör. Feszült figyelem áldozik az örök játéknak.

Csak én sirok-nevetek az első sorban.

A „szinészek“ a zárójelbe irt rendezői utasitást is fennhangon mondják!

★

Csak az utóbbi néhány év alatt 38 művelődési otthont épitettek a megyében: Halmágyon, Birchisen, Kisiratoson, Konopon, Szapárligeten, Kuvinban, Vladimirescun, Simonyifalván, Zerinden, Borosjenőn stb. stb...

János valóban megragadta a széket és összetörte a kulipintyót.

És felépitette a művelődés uj palotáit.

(m. i.)

Szeretem a slágert

Őszintén és töredelmesen bevallom — én szeretem a slágert. Azért támadt fel bennem a töredelmes vallomás szükségérzete, mert ügyeletes zseni barátom nekem ugrott a minap, mivel bátorkodtam élvezettel végignézni egy nem éppen súlyos társadalmi mondanivalóval dicsekvő filmet. Kérem, nekem is vannak hibáim, és a koncertterembe akkor is bemegyek, ha Szvjatoszlav Richter helyett történetesen egy hosszuhajú zenekar botránkoztatja meg a jobbra érdemesült közönséget. És, ha már ilyen messze elmerészkedtem vallomásommal, mondjam meg hát azt is, hogy van néhány porcelán giccsnippem is odahaza a vitrinben.

Rejtő Jenő — a szerencsétlen körülmények között elhalálozott krimiparódia iró — szavai ötlenek fel ködösen bennem: semmi sem lehet olyan döbbenetes hatással ránk, mint egy nagyszerű giccs, ha időszerűvé válik bennünk valamiért. Valljuk be, hogy életünkben voltunk már olyan helyzetben, amikor lehoztuk volna valakinek a csillagokat is a mennyekből, ha lett volna olyan hosszu létránk, hogy mindenkinek van egy álma... Nem, egyetlen pillanatig sem állitom, hogy ez minden, hogy életünk tartalma a sláger, de kell ez is. Ezzel még korántsem mentem a porcelán üzletek giccskollekcióit, az egykaptafára készült silány filmeket, az amuzikális dilletáns zenekarokat. De ugy ahogy az iskolásnak szüksége van az órák közötti tizperces szünetre, kell néha az emlékeinkhez füződő porcelán balett-táncosnő, a limonádé film és a jó beat-zenekar is. Mind a többi mellett — ugy, egy kicsit.

ZNOROVSZKY ATTILA

mozaik

● Egy tájékoztató jellegü UNESCO kimutatás a világ legolvasottabb iróinak 123 szerzőt nevez meg. A felsorolás tele van meglepetésekkel. Olyan klasszikusokat mint Tolsztoj, Dosztojevszkij, Balzac stb. népszerüségben megelőz Agatha Christie, Simenon és Gardner és csak ezek után következik Steinbeck, Gorkij, Hemingway, Sartre stb.

1964-ben a legolvasottabb szerzők: Lenin, Shakespeare, Verne, Tolsztoj stb. Marxnak 1964-ben 17 országban 93 müve jelent meg és igy került az ötödik helyre, mig a kilencediken Engelst találjuk, akinek szintén 17 országban 83 könyvét adták ki.

★

● Carlo Ponti 175 000 dollárt kinált a szerzőnek egy életrajz filmesitési jogáért. A mü „hőse“ James Earl Ray, Martin Luther King gyilkosa.

★

● Kétszáz éve született Kármán József. A Művelődés 6. számában Jancsó Elemér közöl tanulmányt a magyar felvilágosodás e kiváló irójáról, aki rejtélyes és máig is megmagyarázhatatlan körülmények között halt meg a vérmezői tragédia évében, alig 26 éves korában.

★

● A Bukaresti Irodalmi Könyvkiadó gondozásában megjelenő Romániai Magyar Irók könyvsorozat 1961-ben indult és már sok érdekes művel örvendeztette meg az olvasóközönséget. Az 1969-es kiadói tervben szerepel: Gaál Gábor müveinek 3. kötete; Kacsó Sándor: Válogatott müvei; Ligeti Ernő két regénye; Molter Károly két regénye; Salamon László publicisztikai irásai; Szabédi László tanulmányai és Szántó György: Az ötszinü ember cimü regénye.

★

● Egy ács és egy szobafestő egy elhagyott pincében müanyagzsákban több festményt talált. Azt hitték, haszontalan lomról van szó, de azért elvitték egy régiségkereskedésbe. Nagy csodálkozásukra a kereskedő kijelentette, hogy a festmények között van Picasso 192 000 dollárra becsült „Siró nő“ cimü vászna és több más festmény, amelyet három hónappal ezelőtt sir Ronald Penrose londoni mügyüjtő lakásáról loptak el.

ÚJ KÖNYVEK ● ÚJ KÖNYVEK ● ÚJ KÖNYVEK ● ÚJ

Közelebb a valósághoz!

Vadnyugat: cowboyok és indiánok hazája, a colt-dübörgés és véres verekedések szinhelye — gondolhatná bárki, aki megtekintette az utóbbi időben szériában gyártott western filmeket. Valójában korántsem az ököljog, brutális erőszak, fegyverropogás jellemezte ezt a tájat, ezt a korszakot — bizonyitja a kortárs, Bret Harte most megjelent könyve, EGY BÁNYA TÖRTÉNETE*. A hamisitatlan Vadnyugat képe tárul elénk a szerző, a XIX. századi amerikai irodalom immár klasszikussá vált novellistája tollából. A cselekmény, egy higanybánya tulajdonjogáért folytatott harc, kitünő alkalmat nyujt nemcsak egy izgalmas, váratlan fordulatokban gazdag eseménysorozat bonyolitására, de a századvégi amerikai társadalmi élet bemutatására is. Az „aranylázból“ kiábrándult emberek különböző tipusai reménytelve a váratlan kincs, a higanybánya megszerzéséért. E féktelen, kétségbeesett hajsza egyeseket lealacsonyit a hamisitásig, megvesztegetésig, gyilkosságig mig mások — természetesen a főhősök — mindvégig tisztán és becsületesek maradnak. E kegyetlen versenyfutás nyertesei nem az „olajképü“ bennszülöttek, az egyszerü bányászok, hanem a kialakuló nagy bányatársaságok, a kongresszusi székeken helyet foglaló amerikai „honatyák“.

Romantikusabb a western, én mégis Bert Harte könyvére adom szavazatom. Ez az igazi Vadnyugat!

UJJ JÁNOS

*Irodalmi Könyvkiadó, Bukarest, 1969.

A Meridiane kiadó

a pártkongresszus és a haza felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére számos olyan munkát ad ki, amelyek alaposan dokumentálva bemutatják a szocialista Románia különböző tevékenységi ágainak nagy eredményeit. A világnyelveken kiadott munkákat külföldön terjesztik, konkludens adatokat és tényeket tárva az idegen olvasók elé hazánk életének átalakulásáról a szocializmus éveiben.

Ilie Purcaru könyve: „România — 23 august 1944-23 august 1969“ szintetikusan vázolja népünk eredményeit az utóbbi negyedévszázadban. Kiadásra kerül továbbá V. Cristescu és L. Adler Construcțiile în România, O. Parpală Dezvoltarea intensivă si multilaterală a agriculturii în România, Th. Ilea és D. Enăchescu Sănătatea publică în România, I Cotoț Sindicatele în România, T. Cristureanu România în comerțul internațional, C. Crisan és V. Crăciun Literatura română pe meridianele lumii, G Vasilescu România în viața internațională (II. kiadás).

Ugyanannak a kiadónak a gondozásában nemrég több nyelven megjelent a România, îndreptar enciclopedic, amely gazdagon illusztrálva adatokat tartalmaz hazánk földrajzáról, történelméből, államrendjéről, gazdaságáról, külpolitikájáról, tudományos, kulturális és művészeti életéről.

Kirándulások

Hazánk fasiszta iga alóli felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából az ONT-ügynökségek és fiókok országszerte kirándulásokat szerveznek. A Bukarestbe érkező kirándulók megtekintik a Kommunista Párt, a Romániai Forradalmi és Demokratikus Mozgalom Történelmi Muzeumát, a Nemzetgazdasági Kiállitást stb. Más csoportok Doftanát, a békási vizerőmüvet, a Vaskaput, Vajdahunyadot, Ploiesti-et, Brassót, Dévát, Gyulafehérvárt, Craiovát és más történelmi nevezetességü helyeket keresnek fel.

KÖLTÖZÉS

— Szekeres Gábor szatírája —

— Szervusz — állitott meg rég nem látott jó ismerősöm.

Együtt indultunk tovább a forgalmas köruton. Számtalan kérdeznivalóm lett volna színész barátomtól, de amikor jobban szemügyre vettem, láttam, hogy arca nagyon fáradt, szeme karikás.

— Mi lelt, Karcsikám? Olyan meggyötörtnek látszol.

Rámnézett sokatmondó szemével s a világ legtragikusabb hangján szólalt meg:

— Költözöm.

Eleinte nem értettem mit mondott. De amikor másodszor is elhangzott alig érthetően a „költözöm“ szó, kénytelen volt tudomást szerezni róla.

— De hát ez nem olyan borzasztó dolog, hogy ennyire megviseljen, mert őszintén szólva csapnivalóan nézel ki.

— Oh, te naiv! — nézett rám szelid tekintettel— én már egy éve költözöm. De nem birom tovább, érzem, hogy bedilizek. Gyere üljünk le valahova.

A közeli cukrászda teraszán hallgatom a történetet erről a bonyolult ügyről, amit hétköznapian *költözésnek neveznek.*

— Kis lakásomban immár egy esztendeje minden az egyik szoba közepén áll. Már, ami megmaradt butoraimból, mert Klári, az örökös jóhiszemü, eladta a rekamiét, a könyvszekrényt, az állótükröt, azzal érvelve, hogy majd ide, az uj lakásba más butort veszünk. Otthon csak a zsufolásig telt ruhaszekrény maradt, néhány szőnyeg s egy csomó papirzsákba csomagolt könyv.

Eloltotta negyedik cigarettáját, idegesen matatni kezdett valami után zakója zsebében, majd reménytelenül legyintett.

— Mondd, nincs véletlenül egy töltötollad? Egy beadványt szeretnék fogalmazni. — Pénztárcájából zsebnaptárt vett elő, melyen piros és kék ceruzával bekeretezett dátumokat láttam.

— Ez a kétszáznegyvenharmadik — szólott elcsukló hangon, mivel látta, hogy nem értem, mi összefüggés van a szám, a kérvény és a költözés között, zavartan folytatta:

— Nem érted? Találtam egy cserelakást! Ez a tizenharmadik — mutat rá lemondóan a naptár tuloldalára feljegyzett nevekre és számokra. A naptárnak ezen az oldalán bizonyára az ügyfeleket tünteti fel számtani sorrendben — gondoltam, s figyelmesen hallgattam barátom szóáradatát.

Órájára pillantott s gépiesen, megszokott kézmozdulatokkal vetette papirra nevét, lakcimét, személyazonossági igazolványának számát s a többi elengedhetetlen adatot, melyek egy valamirevaló kérvényhez szükségesek. Néhány perc alatt készen állott a 243-as számot viselő beadvány. Arra a kérdésemre, hogy kihez intézi a kérvényt, meggyötört barátom keserüen mosolygott.

— A vasutvállalathoz. Mert — és ki tudja hányadszor ismételte már el, mint egy robot — az ugy van, hogy ha a békés állampolgár költözni akar egyik városból a másikba, vagont kell rendelnie... Négy kérvény, 15 lejes okmánybélyeggel az összesen hatvan — számolja félhangosan. Aztán megjön a válasz postafordultával. Vagon van. Most kezdődik az ügy bonyolultabb oldala. A vagonba nem lehet beraknia holmikat, csak ha előzőleg a megyei egészségügyi szolgálat egy kérvény alapján fertőtleniti a bútorokat, könyveket, ruhákat, egyszóval mindent. Ismét három kérvény, ki tudja hány okmánybélyeg... — idegességtől remegő ujjakkal elmázolja a kabátjára hullott cigarettahamut.

— Végül kijöttek az egészségügy alkalmazottai — folytatja elcsukló hangon — valami nagyon kellemetlen szagu folyadékkal, s miután a télikabátomat használhatatlanná tették, álljt kiáltottam, látván a veszélyt, amely holmijaimat fenyegeti. Száz lej borravaló ellenében kibocsátottak egy iratot, melyből kitünt, hogy valamennyi ruhámat fertőtlenitették. Megkaptam a vagont, berakták a bútorokat. Szerencsémre figyelmeztettek, hogy vigyázzak, mert a kirakásnál a helybeli ellenőrök megszimatolják a holmikat, s ha nem érzik a fertőtlenitő szagát... Vállaltam a felelősséget! Daccoltam a szokásokkal, s mivel a szükséges száz lejem is hiányzott, amit a helybeli ellenőröknek kellett volna szolgáltatnom, hogy szimatukat félrevezessem — kitört a botrány. Inkább adtam volna el száz lejért a fertőtlenitett teveszőr kabátomat, ugysem használhatom többé — igy talán nem került volna sor erre a 243-ra.

Az egyszerüség kedvéért csak a sorszámuk tárgyal a kérvényekről.

— Most a vasutvállalat nem engedi kicsomagolni a vagont. Vissza akarja küldeni K-ra, vagy pedig 500 lejes büntetést ró ki rám, mert holmijaim nincsenek fertőtlenitve. Ez már türhetetlen.

Tiz cigarettavégnél több halmozódott fel a kis cukrászdai hamutárcában. Barátom szégyenlősen kért, hogy adjak neki három lejt egy ujabb okmánybélyegre. S ha én ugysem költözöm sehová, fizessem ki a kávéját is, mert neki az utóbbi időben cigarettára is csak a barátok adnak. Mielőtt elrohant volna kezében az uj kérvénnyel, visszaszólt:

— Kösz a kávét! s ha ráérsz, látogassál meg minket egy-két hónap multva. Addigra talán sikerül elintéznem a költözést.

Az illusztrációt PAMFIL MARIETA rajzolta

Tájékoztató

Filmek

MUREȘUL: Szerelem Las Vegasban (10, 12, 14, 16, 18, 20 és 21 órakor a kerthelyiségben).

STUDIO: X komiszár és a „három zöld kutya“ banda (9, 11, 13, 15, 17, 19, 21 és 21 órakor a kerthelyiségben).

IFJUSÁGI: A szomoru hercegnő (11, 17, 19, 21). Kedvező idő esetén 21 órakor a kerthelyiségben: A colt árnyékában.

VICTORIA: A colt árnyékában (11, 14, 16, 18, 20).

PROGRESUL (Ujarad): A San Gennaro művelet (18, 20).

SOLIDARITATEA (Gáj): Éjféli kaland (17, 19).

CFR (Grădiște): Az ész állhatatossága (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

KURTOS: Térj vissza.

BOROSSEBES: Szerettelek.

PANKOTA: Jónapot, grófnő.

NAGYLAK. Téli reggel.

LIPPA: Elsietett házasság.

RADNA: A Soimăresti nemzetség.

KISJENŐ: A világ tengerpartjain.

BOROSJENŐ: Ne váljunk el.

PÉCSKA: A feldmarsallnő.

SZENTANNA: Erős lelkek.

VINGA: Uj Gilgames.

VILÁGOS: Bjela.

KÖRÖSBÖKÉNY: A sárga Rolls Royce.

Rádió

Szombat, augusztus 2.

BUKAREST I.

5—9.30 Szórakoztató zene, hirek. — 10.05 Népi muzsika. — 10.30 Szocialista országokból. — 12 Noru Demetriad szerzeményeiből. — 12.15 Viorica Cortez-Guguianu énekel. — 13.10 Zenés egyveleg. — 14.10 Iskolásműsor. — 15.20 Könnyüzene. — 15.30 Paul Constantinescu szerzeményeiből. — 16.20 Jean Păunescu énekel. — 16.30 Mi ujság az önök megyéjében? Kovászna. — 17.05 Ifjusági adás. — 17.20 Délutáni tea. — 18.30 Kivánsághangverseny. — 20.10 Hugues Auffray énekel. — 20.30—22 Slágerparádé, közben sport. — 22.20 Szerenádok. — 23—6 Szórakoztató és tánczene.

A BUKARESTI RÁDIÓ MAGYAR NYELVŰ ADÁSA

Reggel 7.30—7.45 a 261, 330 és 390 méteres hullámhosszon, valamint délután 16—16.15-ig a 261, 330 és 397 méteres hullámhosszon és este 18.45—19-ig a 261 és 330 méteres hullámhosszon beszámol az ország és a nagyvilág eseményeiről.

A KOLOZSVÁRI RÁDIÓ MŰSORÁBÓL

— Román nyelven: 6.15 Hirek tudósitások. 6.20 A kivánság hullámhosszán. 6.40 Lelkesitő távlatok. 6.50 Könnyüzene. 12 Lapszemle. 12.10 Népi táncok. 12.20 Riportműsor. 15 Hangos hiradó. 15.10 Tánczene. 15.30 Riportműsor: aratási szokások. Magyar nyelven: 7. Mezőgazdasági hiradó. 7.05 Reggeli zene. 7.20 Mikó Ervin olvassa fel jegyzetét. 12.30 A kongresszusnak jelentjük. 12.40 Hazafias dalok. 12.50 Folyóiratszemle. 18 Hangos hiradó. 18.10 Tánczene. 18.20 A hazai drámairodalom negyedszázada.

Szinház

Az aradi Állami Szinház augusztus 2-a és 10-e közötti ünnepi idényt tart, az alábbi program szerint:

— szombaton, augusztus 2-án
— vasárnap, augusztus 3-án
— csütörtökön, augusztus 7-én
UN PETEC DE GER
— szerdán, augusztus 6-án
— vasárnap, augusztus 10-én
VLAICU VODĂ

Az előadások este 8 órakor kezdődnek.

Múzeum

Az Aradi Muzeum megtekinthető naponta 10—13 és 17—20 óra között a Kulturpalotában. Hétfőn zárva.

A Muzeum alábbi osztályai vannak nyitva:

— Román népmüvészeti kiállitás;
— Régészeti kiállitás;
— Képzőmüvészeti tárlat;
— Az 1848-49-es forradalmi muzeum.

Időjárás

Az aradi meteorológiai intézet jelenti: ma, augusztus 2-án kissé változó idő. Éjjel derült égbolt, napközben felhőátvonulások, amikor — főleg a hegyvidékeken — helyi eső, záporeső lehetséges, elektromos kisülések kiséretében. Mérsékelt, időközönként megélénkülő délkeleti szél. A hőmérséklet emelkedik. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 16—20, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 26 és 30 fok között váltakozik.

Várható időjárás augusztus 3-án és 4-én: továbbra is változó idő. Kevés felhő és futó eső lehetséges. A hőmérséklet lassan emelkedik.

HALÁLOZÁS

Deák Bajosné fájdalomtól megtört szivvel tudatja szeretett férje tragikus elhunyát. Temetése aug 3-án 5 órakor az Alsó temető (Pomenirea) halottasházból.

GYÁSZOLÓ CSALÁD

A temesvári villamosenergia elosztó vállalat aradi osztálya

Vörös Hadsereg utja 65—71. szám.

jelölteket keres

a vállalat szakmai iskolájába, az 1969—1970-es iskolai évre, **a transzformátortelepi és hálózati villanyszerelő mesterség elsajátitására.**

Jelentkezhetnek az általános iskolák nyolc osztályát elvégzett, 18 évesnél nem idősebb fiatalok. Beiratkozásnál az alábbi okmányokat kell bemutatni:

— tipuskérvény;
— az általános iskola elvégzéséről szóló bizonyitvány (eredeti);
— születési bizonyitvány (eredeti és másolat);
— vér- és tüdővizsgálat eredményéről szóló igazolás;
— a jelölt egészségügyi lapja 15 éves koráig, melyet az iskola, vagy egészségügyi kerület bocsátott ki.

A felvételi vizsgát 1969. szeptember 3. és 10. között tartják. Tárgyai: matematika és román nyelv (irásbeli és szóbeli).

Beiratkozni lehet a vállalat személyzeti osztályán, naponta 11—15 óra között, julius 25-től kezdve. Ugyanott minden további felvilágositást is megadnak.

Az iskola időtartamára lakást, teljes ellátást, felszerelést, ruházatot és vasuti jegyeket biztositanak, a lakhelytől az iskoláig vagy a gyakorlat helyére.

(456)

Televizió

Szombat, augusztus 2.

17.30 Hirek.
17.35 A pionir filmklubok tevékenységéből.
17.50 Belle és Sebastien (VI.)
18.15 A Bucureşti Diákklub előadása (Intervizió).
18.45 Részletek az iskolások országos kulturális-művészeti fesztiváljáról.
19.15 Mai monografiák. — Vaskapu (VI.)
19.30 Hiradó, időjárásjelentés.
20.00 Enciklopédia.
20.45 TV-film — Mai ritmusok.
21.45 Maigret felügyelő nyomoz.
22.35 Román népdalok.
22.55 Hiradó.
23.10 Kökorszak — zenés rajzfilm.

Vasárnap, augusztus 3.

8.30 A haza védelmében. A X. pártkongresszus tiszteletére. Románia Szocialista Köztársaság tengerész napja.
9.00 Gyermekeknek. — Hat lépésre a kirándulástól.
10.30 Falumüsor.
12.00 Szimfonikus hangverseny.
16.45 Magazin.
17.55 Egy asszony élete (V).
19.00 A Ciocirlia együttes müsorából.
19.30 Hiradó. Időjárásjelentés.
20.00 Jelenkori monográfiák.
20.25 A román dramaturgia napjai: Al. Mirodan: Lélekfelelős cimü szindarabja.
22.25 Dokumentumfilm.
22.40 Hiradó. Időjárásjelentés.
22.55 Román könnyüzene.
23.20 Sport.

Hétfő, augusztus 4.

17.30 Hirek.
17.35 Gyermekeknek.
17.50 Iskolásoknak.
18.20 A Brassói Dalszinház balettegyüttese szerepel.
18.45 Beszélgetés a TV-nézőkkel.
19.00 A X. pártkongresszus köszöntésére.
19.30 Hiradó. Időjárásjelentés.
20.00 Jelenkori monográfiák.
20.30 Forró nyár (XIV).
21.20 Népzene.
21.45 Dokumentumfilm.
22.00 Nemzetközi aktualitás.
22.30 Hiradó. Időjárásjelentés.
22.45 Irodalmi adás.

Kedd, augusztus 5.

17.30 Hirek.
17.35 Gyermekműsor.
17.50 Iskolások studiója.
18.20 Gongütés.
18.45 Valenţiu Grigorescu és Angela Iurcenco zenekara játszik.
19.00 A X. pártkongresszus köszöntésére.
19.30 Hiradó, időjárásjelentés.
20.00 Éhség — román játékfilm.
22.00 Dokumentumfilm.
22.15 Népdalok és népi táncok.
22.30 A X. pártkongresszus köszöntésére.
23.00 George Enescu I. Rapszódiája a rádiótelevizió szimfonikus zenekarának előadásában.
23.15 Hiradó, időjárásjelentés.

Szerda, augusztus 6.

17.30 Hirek.
17.35 Gyermekeknek.
18.00 Ismerjük meg hazánkat — ifjusági adás.
18.30 Alro'69 — Nemzedékek találkozása.
19.00 Hazafias dalok.
19.30 Hiradó — beszámolók a X. pártkongresszus munkálatairól.
20.00 A Nap utja — TV-film.
20.30 Népszerü dalok.
21.00 Dokumentumfilm.
21.15 Balettmüsor.
21.45 Dokumentumfilm.
22.00 A párt — az ország szive. Irodalmi, zenei, koreográfiai összeállitás.
22.30 A X. pártkongresszus munkálatai.
23.00 Könnyüzene.
23.30 Hiradó. Időjárásjelentés.

Csütörtök, augusztus 7.

10.00 Francia nyelvtanfolyam (ismétlés).
10.25 Angol nyelvtanfolyam (ismétlés).
10.50 Közkivánatra: Vasárnap 6 órakor — román játékfilm.
17.30 Hirek.
17.35 A szeplős Marek — folytatásos film.
18.00 Pionirok studiója.
18.30 Mai költők.
18.45 Román szimfonikus zenemüvek.
19.30 Hiradó. — Beszámolók a X. pártkongresszus munkálatairól.
20.00 Hamu és gyémánt — lengyel játékfilm.
21.45 Román népzene.
22.15 A X. pártkongresszus munkálatai.
22.45 Dokumentumfilm.
23.00 Román operettériák.
23.35 Hiradó. Időjárásjelentés.

Péntek, augusztus 8.

10.00 Német nyelvlecke.
10.25 Orosz nyelvlecke.
10.50 Spanyol nyelvlecke.
17.30 Hirek.
17.35 Iskolások studiója.
17.50 A vakáció élményei.
18.10 Tv-egyetem.
18.40 Előszó a nemzetgazdasági eredmények kiállitásához.
19.00 Népzene.
19.15 Tv-film — Nyolc testvér.
19.30 Hiradó. A X. pártkongresszus munkálatai.
20.00 Sanjuro — japán játékfilm.
21.30 Balett-est.
22.00 A X. pártkongresszus munkálatainak krónikája.

A gabonavetőmagvak raktározása

Az Arad megyei Magvizsgáló Laboratórium évről évre mindent megtesz a minőségi vetőmag biztositása érdekében, hogy ezen keresztül ténylegesen hozzájáruljon a többi biologiai tényező mellett a magasabb terméseredmények eléréséhez.

Az esős évszak miatt minden előirányzatosság mellett a magtermesztő parcellák is elgyomosodtak, a kombájnokból kikerülő gabona szennyezett volt. A magtömegbe földmorzsák pelyva, rovarok, töltött magvak, más kulturnövények és különböző gyommagvak is bekerültek. Az aratással egyidőben a szakemberek szem előtt kell tartsák a vetőmagvakat, ezek raktározási feltételeit és a vetésig végbemenő biologiai folyamatokat is. Ismerve azt, hogy a magvak megőrzését befolyásoló tényezők: nedvesség, tisztaság, hőmérséklet, mennyiben javithatják vagy ronthatják a mag minőségét, a termelőegységekben dolgozó szakemberek naponta ellenőrizzék a raktározott vetőmagot. Legyenek tekintettel főként a gabonaréteg vastagságára, a hőmérséklet, és a szemek nedvességtartalmára, mely minden esetben minél alacsonyabb kell legyen. Raktározás alkalmával a magvak lassu lélegzési folyamaton mennek át a tényleges beérésig. A lélegzés leredukálódik, ha a magvak nedvessége és hőmérséklete csökken. Épp ezért szükséges, hogy a raktározott mennyiség nedvességtartalmát minél rövidebb időn belül, minél kisebbre csökkentsük. A 16 százalékos nedvességet meghaladó magmennyiséget ajánlatos napon száritani, vagy szellős pajtákban lapátolással leredukálni e viztartalmat, mely csak egyszeri átforgatással is 1—2 százalékot csökken.

A szakember szemével

Normális nedvességtartalmu (14 százalék) vetőmag, 10 százalékos terméstöbbletet is hozhat, mivel a csirázási energiája és csiraképessége optimális. Tudott dolog, hogy a magvak életképessége hathatósan feljavult a nedvességtartalom 5 százalékos csökkenésével, mivel a raktári kártevők részére nincsenek meg az optimális fejlődési feltételek abban az esetben ha a vetőmagvak 14 százalékon aluli viztartalmuak.

A kombájnokból kikerülő szemetes magok megőrzése sok gonddal és költséggel jár, épp ezért, főként a vetésre szánt mennyiséget nagyelmesen kell kezelni. A munkatorlodás elkerülése érdekében szükséges elvégezni az elsődleges tisztitást az aratással egyidőben megfelelő rostákkal felszerelt szelelő, vagy cséplőgépekkel.

Ezután kerül sor a tulajdonképpeni rostálásra, mely alkalommal kiszeparáljuk a vetőmagból az élő és holt növényi részeket, a magvakat, rovarokat. Ez alkalommal triört vagy szelektort használunk.

A tisztitás előrehaladásával ellenőrzés céljából próbákat veszünk és küldünk be a Magvizsgáló Laboratóriumba, ahol megvizsgálják a csiraképességet és elvégzik a nedvességi vizsgálatokat. További utasitásokat adunk a jó vetőmag biztositása érdekében, melynek az 1633—66-os Állami Szabvány előirásaiba kell beleilleszkednie.

FEFLEA PETRE,
a Megyei Magellenőrző Laboratórium mérnöke

Levelek — válaszok

BORHIDAN ROZALIA, ARAD Elhunyt férje után Ön nyugdijjogosult. Ügyének elintézéséért forduljon a Kisipari Termelőszövetkezetek Központi Szövetsége (UCECOOP) Arad megyei fiókjának nyugdij osztályához (November 7 utca 26 szám). Kérésére tájékoztatjuk, hogy az örökösödési nyugdij megállapitásához a következő iratokat kell benyujtania. 1. kérvény; 2. munkakönyv; 3. a férj halotti bizonyitványa; 4. a kérvényező születési bizonyitványa; 5. házassági bizonyitvány (az utóbbi négy irat eredetiben és másolatban) és végül 6. tipus-nyilatkozat. Ezen kivül szükség van a férj fizetését feltüntető igazolványra az utóbbi öt esztendőben. Érdeklődésére még közöljük azt is, hogy amennyiben öregségi nyugdijat igényel, akkor az előbbiről le kell mondania.

JÄGER GÉZA, ARAD. A municipiumi posta tevékenységében előfordulnak még mulasztások. Természetes, hogy ebbe nem lehet és nem szabad belenyugodni. A reális helyzetet csakis ugy tisztázhatjuk, ha olvasóink is segitségünkre vannak. Köszönet tehát mindazoknak — Önnek is — akik nem hagyják szó nélkül a hanyagságokat. Az Independentei utcában (Gáj) sajnos szinte „hagyománnyá" vált, hogy a leveleket nem a cimzett kapja, az ajánlottak átadásánál pedig nem tartják szükségesnek az aláirást (különös módja ez a bürokrácia elleni harcnak!) A napilapok késő délután jutnak az olvasók kezébe? Mit számit az — vélekedik az ottani postás, aki már jó ideje ezt a módszert honositotta meg.

Jäger Géza panaszát továbbitottuk és mint máskor is biztosak vagyunk abba, hogy hamarosan jobb belátásra birják a lapkézbesitőt.

TORNYAI FIATALOKNAK. Visszatérve korábbi válaszunkra néhány kérdéssel szeretnénk kiegésziteni. A faluban megteremtették a szórakozás, a müvelődés anyagi feltételeit. Ez nagyon jó. Mégis a fiatalokat nem vonzza a kulturotthon, hiszen nem vehetnek részt különböző érdekes, tanulságos rendezvényeken. Ez viszont rossz. A pécskai néptanácsnak és KISZ-bizottságnak meg kell találnia a megfelelő módszereket hogy az ugynevezett „holtidényben" is az általa irányitott szervek vonzóvá tegyék a kulturális életet és a szórakozási lehetőségeket.

Látszólag csendes — mégis veszélyt rejteget a Maros.

(VARGA BÉLA versenypályázatunkra beküldött felvétele)

Rögtön jövök...

A vendéglők kerthelyiségeiben nyáron alig lehet helyet kapni. Egyik vasárnap szüleim társaságában a Ciocirlia kerthelyiségbe mentünk, hogy hüsitő mellett néhány kellemes percet töltsünk el. Asztalunknál üresen maradt egy hely. De nem sokáig. Jól öltözött fiatalember személyében gazdára talált. Mig asztaltársunk a rendelését várta, néhány szót váltott, tudomásunkra hozta, hogy nem helybeli, átutazóban van Aradon.

A vendégek megelégedésére a zenekar „munkához látott" és a zenét kövelve időnként néhány pillantást vetettem emberünkre. Ő jóizüen falatozta a már előbb kicserélt fatányérost, mivel az első adag nem felelt meg igényeinek. Közben konyakját kortyolgatta. Rendelt két üveg sört is Egyiket azonnal felnyittatta, ez nyomatékul szolgált vacsorájához. Aztán kényelmesen hátradőlt székében és megelégedetten tekintett körül. Mintegy 10 perc elteltével felnyitotta a második üveg sört. Ennek már csak egy részét fogyasztotta el. De poharát ujra töltötte. Ekkor hirtelen felállt és bocsánatkérések közepette tudomásunkra hozta, hogy rögtön jön. Gyanu támadt bennem: hátha elfelejt visszajönni. Utána néztem. Ő magabiztosan, mint aki jol végezte dolgát, határozott léptekkel haladt a kijárat felé. Gyanum beigazolódott. Sajnos, a pincér már bottal üthette nyomát. Pár nap mulva az Izvorul rece mellett vezetett az utam és csodálkozásomra viszontláttam emberünket, aki ugyanolyan jóizüen falatozott, mint asztalunknál. Arra gondoltam, ujra megismétli előző napi trükkjét?

Brebán Gabriella,
diákriporter

Kegyetlen víz

Tömeg a Marosparton. Kiváncsi, szenzációleső emberek nyujtogatják napégette nyakukat. A vizszagu füvön egy Emberbe próbálják visszahivni az életet. A kávébarna viz szélén csónak. Fehér csónak, oldalán vöröskereszt.

Valakire ismét rávetette szemét a Maros gonosz ördöge. Egy alig 18 éves, élettől duzzadó pozsgásarcu leányka.

Ott, a füves parton fekve nem volt rozsás az arca. Ijesztően halálsápadt volt, keze élettelenül hevert a földön. Csak a melle mozdult meg néha görcsösen, teste kinlódva kapkodott a tiszta marosparti levegő, az élet után.

Hála az önfeláldozó életmentőnek, s a gyors elsősegély-nyujtóknak ez a kislány talán megmenekül. Talán látja még az édesanyját, a kedvesét, s a végtelen világos eget. Bizonyára lesz alkalma figyelmeztetni ismerőseit: ne rohanjatok meggondolatlanul a halálos árba: a Maros veszélyes, ravasz s a bravuroskodókkal szemben kiméletlen.

Ezt mondaná a brassói egyetemista, a tizenéves szőke fiu, s a többi szerencsétlenül járt is, akik nemrég még önfeledten nevettek, énekeltek, bátran feleltek a vizsgán, vagy épp a boldogitó „igen"-t mondták ki az anyakönyvvezető előtt.

Őket már hiába várják haza szeretteik elnyelte testüket a sokszor oly békésnek tünő kegyetlen viz.

JUHÁSZ BÉLA

Különleges gumiabroncs

A floreşti-i Victoria üzemben megkezdték egy különleges gumiabroncs gyártását az összes személyautó-tipusok számára. A radiális vázu uj gumiabroncs, amelyet most készitünk először országunkban, tartósabb és üzembiztosabb az eddigieknél.

A mezőgazdasági gépgyárakban számos felszerelés helyettesitésére megkezdték uj tipusu, magasabb müszaki-gazdasági paraméterü felszerelések előállitását. Ezek közé tartozik a nagy munkatávu öntözőgép, a különleges motoros kaszálógépek, amelyek 39 fok lejtésü dombokon is dolgozhatnak, szállitóberendezéssel ellátott fejőgépek stb. Számos más berendezést, mint például a kukoricacséplőt, a centrifugális mütrágya-szórógépet, tartálypótkocsit, szecskázót, vontatott kaszálógépet korszerüsitettek.

A közel több mint 80 gép- és berendezéstipus közül, amellyel a jelenlegi ötéves terv során mezőgazdaságunkat elláttuk, számos külföldön is keresletnek és megbecsülésnek örvendett. Különböző országokba exportálunk traktorokat, SPC—6 pneumatikus vetőgépeket, kukorica- és zöldborsócséplőt, univerzál szelektorokat stb.

(Agerpres)

A dunai átkelőhelyek új programja

A Gépkocsi-, Hajózási és Légiszállitási Minisztérium megállapitotta a gépkocsik összes kategóriái számára a Duna átkelőhelyeinek uj müködési programját. Giurgeni —Vadul Oii-nál (a Bukarest—Konstanca országuton) a pontonhid szeptember 15-ig naponta 8 és 11 óra, valamint 15 és 20.30 óra között müködik mindenféle motorjármü számára 10 tonna sulyig. A nap további részében a hid használatát felfüggesztik a folyami hajózás érdekében. Ebben az övezetben át lehet kelni kompokon is nappal és éjjel egyaránt bármilyen tipusu gépjármüvel.

Ugyancsak megszakitás nélkül müködnek a Brăila—Smirdanul Nou, Galac—23 August község, Călărasi—Ostrov átkelőhelyek.

(Agerpres)

Maros és Körös vidéki változások

(Folytatás az 1. oldalról)

vevője, Giurgiu Vladimir raktáros vonta le az ekkori életmódra legtalálóbb következtetést: „Taposómalom". S ez nemcsak, hogy nem tett lehetővé pihenést, kellő szórakozást, családi harmóniát, emberhez méltó életet, de még az annyira óhajtott egyetlen „nagy" célt: a földek „szaporodását" sem volt képes valóra váltani.

A tehetősebb szülők azzal is megpróbálták a helyzetet kedvezőbbre forditani, hogy a házasságra menendők számára a fiu, illetve a lány földhozományának arányában jelölték ki — ők maguk — a leendő élettársát. S az apai-anyai akarat ellen — nem volt „appelláta"! A fiataloknak „a szerelem mindent legyőz" — alapon való ellenszegülése ugyanis egyet jelentett volna a minden ingatlan és ingó apai és anyai örökségből való kitagadással — cselédsorba taszitással. A kényszerházasságok aztán, amelyeknek az volt a célja, hogy a „földek keljenek egybe", néha kirobbanó, máskor meg elfojtott tragikumokba torkolltak Szentlányon elég gyakran jelentkező „házasitási elv" volt az is, hogy: „Maradjon a családban a birtok, a vagyon". Igy, második, sőt első (!) unokatestvérek is füzték itt egybe életük fonalát. Most pedig hadd elevenitsem fel inkább M. K. és a falu hajdani legszegényebbjeinek sorából származó V. ZS. 1955-ben kötött házasságának három szakaszát.

Ez az egybekelés — manapság már mennyire természetes, hogy igy van! — szerelemből történt. A további években: a két fiatal közötti viszony szeretet helyett amolyan szemrehányásfélévé kezdett torzulni, miszerint: „Én hoztam a vagyont!"... „De én dolgozom többet!"... Az 1952 telén alakult termelőszövetkezetbe mindenesetre közös beleegyezéssel léptek be, 1959-ben. A folytatás kikövetkeztetését az olvasóra bizom, s csak annyit árulok el, hogy riport-tragédiát élete legborusabb hangulatában sem irhatna belőle senki...

E falu életében a felszabadulás és aztán a termelőszövetkezetesités utáni másik igen jelentős esemény 1963-ban történt: ekkor ölelkezett egybe a szentlányi szövetkezet a grădistei és a fakerti testvérével. Gyors fejlődésére jellemző, hogy mig 1963-ban 7 038 470 lej, addig 1968-ban már nem kevesebb, mint 15 288 124 lej az összjövedelme. Szokványos volna már hogy ilyenkor, a termelőszövetkezeti tagok jólétéről szólva, a számos uj házat, meg a számtalan rádió- és tv-készüléket stb. emlegessük...

A „kétlakiság" itt ma is meglevő jelenség. Sőt, hozzáteszem, hogy a Szentlány és Arad közötti „ingázás" ma nagyobb méretü, mint valaha. — Köztudott, hogy a világ egyik leggyorsabban fejlődő iparának: iparunknak egyre több munkáskézre van szüksége. Azt azonban megyei viszonylatban aránylag kevesen tudják, hogy bár öt éve minden nap 40 percenként van autóbuszjárat a két helység között, Szentlányon szinte megszámlálhatatlanul sok nemcsak a kerékpár, hanem a motorkerékpár is, sőt: ujabban a „luxus-autó" — a kiskocsi vásárlása kezdett divattá válni. Egyelőre, igaz, mindösszesen csak hét ilyen — az egyik gépkocsitulajdonos, Maier György szavaival élve — „közlekedési alkalmatosság" van a helységben, de már az idén nem kevesebben mint tizenöten iratkoztak fel Daciára... A téeszben észlelhető munkaerőhiányt pedig — miként azt Keiser Anton elnök kifejtette — egyrészt a mezőgazdaság és az állattenyésztés fokozódó gépesitése, másrészt a fiatal gépkezelők jobb szakmai felkészitése van hivatva megoldani. Ime hogy csak egyet emlitsünk az általa elmondott számos példa közül. Idén, aratáskor, mig Budai Lajos kombájnvezető julius 15-én 7350 kiló buzát csépelt ki, addig ugyanaznap kartársának Tázló Józsefnek azonos körülmények között elért eredménye: 18 897 kiló.

A lényeg az, hogy a fejlődés további lehetőségei adva vannak, s a szentlányiak — bizonyitották már — jó gazdák...

(Folytatjuk)

HÉTVÉGI SPORTMUSOR

SZOMBATON

LABDARUGÁS

Barátságos találkozó: Teba — Váradi Crisana (Gloria pálya, 17 óra).

TENISZ

A osztályu bajnoki mérkőzés: UTA — Bukaresti Sportiskola (UTA pálya, 16 órától). A verseny vasárnap délelőtt folytatódik.

TEKE

Az országos egyéni (női és férfi) tekebajnokság megyei szakasza a Vagonul (férfiak) és az UTA (nők) pályán. Vasárnap délután folytatódik a verseny.

VASÁRNAP

LABDARUGÁS

Előkészületi mérkőzések: UTA tartalék — Vagonul (8.30 óra) és UTA — Nagybányai Minerul (10 óra) a CFR pályán.

SAKK

A Felszabadulási Kupa második szakasza (Sportiskola, 9 óra).

RÖPLABDA

Falusi Fiatalok Kupája a Constructorul és az UTA pályán.

A párhuzamos közlekedésről

A modern közlekedés igényei megkövetelik, hogy a korszerü utvonalakon egymás mellett több sorban is haladhassanak jármüvek. Az utburkolaton elhelyezett jelek — nyilak, csikozások (zebrák), közuti jelzőtáblák, szaggatott vonalak és zárt vonalak — elősegitik a jármüvek biztonságos, egymás melletti haladását. A ZÁRÓVONAL az uttesten hosszirányban lefestett folyamatos, szimpla vagy dupla vonal. Erre a záróvonalra tilos ráhajtani, azt érinteni, vagy azon áthaladni.

A TERELŐVONAL, az uttesten hosszirányban lefestett vagy kiépitett keskeny szaggatot fehér vonal. Ez az uttest felezővonalát jelenti, vagy a forgalmi sávokat választja el egymástól. E vonalokon tartósan nem szabad haladni. Viszont áthaladni rajta kanyarodás, előzés esetén, szabad.

STOP-VONAL, az uttest jobboldalán az uttestre merőlegesen festett széles vonal. A stop felirat a jármüveket megállásra kötelezi. Ilyen felirat található városunkban a TAROM kirendeltség előtt, a szinház épülete mellett és az Alecsandri utca sarkán. E feliratoknál a jármüvezetők kötelesek leállni és elsőbbséget biztositani a gyalogosoknak. Ha ezeken a sarkokon el van helyezve a stop-jelzőtábla is akkor: kötelesek vagyunk először megállni a stopvonalnál és elsőbbséget biztositani a gyalogosoknak, majd másodszor is megállni, hogy biztositsuk az elsőbbséget a jármüveknek. Ilyenkor a kocsival meg lehet állni a zebra vonalon is. A nyilhegyben végződő vonal jelzi, hogy a jármüveknek az uttest melyik részén kell elhelyezkedniök bizonyos irányu továbbhaladásukhoz (utelágazás előtt). A jármüforgalom elől elzárt területet folyamatos vonallal határolt ferde vonalakkal jelzik. E jelzésekre ráhajtani minden jármüvel tilos.

Feltétlenül szükséges — utraindulás előtt és közben — hogy a jármüvek vezetői kifogástalan fizikai és pszichikai állapotban végezzék a vezetés fárasztó munkáját. Magas lázzal járó betegség esetén, kéz vagy lábsérülés után nem szabad volánhoz ülni. Ugyszintén, nagyfoku idegkimerülés, gyógyszeres befolyásoltság alatt nem szabad volánhoz ülni. Továbbá a legkisebb mennyiségü alkohol fogyasztás balesethez vezethet.

Megjegyezzük, hogy még károsabb következményekkel jár, ha az ember vezetés előtti napon vagy éjszaka nagyobb mennyiségü alkoholt fogyasztott és utóhatás alatti állapotban vezet gépjármüvet. Téves az az állitás, hogy feketekávé fogyasztása ellensulyozza az alkohol hatását, vagy lehetetlenné teszi az ALKOHOLFOGYASZTÁS UTÓLAGOS MEGÁLLAPITÁSÁT. Tehát sem vezetés előtt sem pedig közben a jármüvezető ne fogyasszon szeszes italt. Motorkerékpárral a közuti forgalomban csak akkor szabad résztvennünk, ha annak vezetője és utasai becsatolt bukósisakot viselnek. A közuti vezetésben követjük a „jobbratartási kötelezettséget", vagyis „jobbra hajts, balra előzz". Ez azt jelenti, hogy a jármüvel lehetőleg az uttest jobbszélén kell haladni. Amennyiben azt más jármü foglalta el, az ott közlekedő jármü terjedelmétől függően kell a felezővonal melletti uttest részt igénybe venni. Kerékpárral, vagy állati erővel vontatott jármüvel és minden más lassan haladó közlekedési eszközzel CSAK SZOROSAN AZ UTTEST JOBB szélén lehet közlekedni. Csak ilymódon biztosithatjuk a balesetek megelőzését.

PINTÉR LAJOS

Az idősebb korosztály kedvelt szórakozóhelye.

Simánd '69

Hosszu kőkerités, mögötte duslombu fák között asszimetrikusan elhelyezett kasztélyszerü épületek. Egy kissé Turgenyev regényeinek nemesi kuriáira emlékeztet. A kapu fölött ivben meghajlitott tábla, pirosbetüs felirással: Simándi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet. Kocsink az országutról lekanyarodva egyenesen az udvarra hajt. Öreg portás kérges tenyerét kalapjához emelve szalutál.

Igaza volt Budeanu Mihainak, a mezőgazdasági gépesitő vállalat 8-as számu részlege gépészének. A nagy épület most kong az ürességtől. Az elnök, a párttitkár a mérnökök járják a határt. Teljében az aratás.

Simándon 1952-ben alakult az mtsz. Huszonhét család 175 hektárnyi területtel lépett a közösbe. Közöttük volt Prohammer Márton is. Tizenhét esztendeje az állattenyésztési brigád vezetője. Vele véletlenül találkoztam. Megtudtam a simándiak két dologra büszkék: elit juhfarmjukra és a 24 hektáros paradicsomszolárjukra. Két évvel ezelőtt országos első, tavaly második helyet értek el a gyapjuhozamban. Az innen származó jövedelmük meghaladja az évi 3 millió lejt. A paradicsom nem kevésbé jövedelmező. Idén eddig már 4 626 000 lejt hozott az mtsz-nek.

Simánd főutcája igen forgalmas. Itt halad át a Nagyvárad felé vezető országut. Sok a külföldi kocsi. Teljében a turistaszezon. Krémszinü Mercedes huz le az ut szélére. Farmernadrágos szalmakalapos nő száll ki. Fényképezőgépét állitja be.

— Wem gehört disel Schloss?

Az öreg kapuőr németül válaszol, hogy a miénk, a szövetkezeté.

Nyelveket tudó portás? Ahogy vesszük. Tény, hogy a románok mellett szép számban élnek itt németek magyarok. Az idősebbek közül legtöbben mindhárom nyelvet jól beszélik. A közös sors öszszefüzte az embereket, eltanulták egymás nyelvét. A vezető rétegek minden igyekezete ellenére, sosem hitték itt el a multban, hogy neház életüknek a másik nemzetiség lenne az okozója.

A főutca két oldalán rendezett park. Vörös és sárga pompában virágzó rózsák mindenütt. Három asszony locsolóból öntöz. Nem hivatalból teszik, csak ugy kedvtelésből.

—Estig elhervadnak, nem igaz? — mondja egyikük. — Otthon is gondozom a virágaimat.

Később kiderül, önkéntes hazafias munkával jött létre a park, mint itt, Simándon annyi minden. Valami különös ambició füti az embereket. A járdaépitésben is tul akartak tenni a többi községen.

— Ha másutt cementjárdát épitettek, mi az utca mindkét oldalát aszfaltozzuk — meséli Sferdean Gheorghe. — A malom kétszer égett le. Nagyobbra, szebbre épitettük, mint valaha.

A müvelődési otthon eredeti stilusban épült, szép, impozáns. A bejárat melletti hirdetőtáblán kézzel pingált rongyos plakát. Vándorkomédiások fellépését hirdeti: rendkivüli előadás, csak ma este — olvasom és arra gondolok: mikor szoritja ki a nivos mükedvelő mozgalom végleg az effajta produkciókat. Aratás van. Mindenki napestig dolgozik, munka után legfeljebb téveznek az emberek. — mondották később.

Csendesek Simánd utcái. Csak a szövetkezeti áruház előtt látok kisebb csoportosulást. Valaki az utcán, nappali fénynél vizsgálja a megvásárlásra szánt tergált. Válogat. Sándor Ilona elárusitó ujabb véget emel le a polcról. Kék köpenyén, a „Mercur" embléma. A simándi áruház dolgozói is részt vesznek a legcivilizáltabb elárusitó cimért vivott megyei versenyben.

Innen már csak egy ugrás az iskoláig. Három épülete van a simándi iskolának. A negyediket — ez 16 osztálytermes lesz — most kezdték el épiteni. Román, magyar, német részlegén több mint félezer tanulót okosit a 24 nevelő. És nem is akárhogy. Jurjac Gheorghe aligazgató álszerénység nélkül mutatja a nyilvántartást. A végzősök 70 százaléka idén is tovább tanul. S ha minden sikerül, ősszel beinditják a IX. osztályt esti tagozattal is!

Délre jár az idő. Az önkiszolgáló bolt melletti csinos kerthelyiségben langyos sör mellett várom kocsink érkezését. Átfutom jegyzetfüzetemet. Tudom, néhány óra alatt nehéz megismerni egy nagy község életét. Én mégis megpróbáltam egy juliusvégi délelőttön.

PUSKEL PÉTER

Tippeljünk együtt

Szerkesztőségünk tippjei a Pronosport-verseny 31. játékhetének mérkőzéseire:

I.	Lemnarul — Metrom	1
II.	Colorom — Tractorul	x
III.	Keresztur — Sepsiszentgyörgy	1
IV.	Kalán — Hunyadi Metalul	1
V.	Kudzsiri AS — Zalatna	1
VI.	Gyalári Minerul — Déva	1
VII.	Gáz metán — Kiskapus	1
VIII.	Szebeni CSM—Szebeni ASA	1
IX.	Petrolul — Chemie Leipzig	x
X.	Constructorul — Somesul	1
XI.	Nagyb. Min.—Topitorul	1
XII.	Craiovai U. — Sao Paulo	2
XIII.	Régeni Avintul — Soda	1

Sportbarátok figyelmébe!

A Vörös Lobogó sportrovata ma, szombat délután (18 órakor) megbeszélést tart a szurkolókkal. A találkozóra és az

ÉRT ÖN A FUTBALLHOZ?

tippverseny ünnepélyes eredményhirdetésre szerkesztőségünkben (Republicii ut 81. első emelet) kerül sor. A dijak átadása után szivesen fogadjuk az olvasók észrevételeit, javaslatait. (Kérjük a tippverseny nyerteseit, hozzák magukkal személyazonossági igazolványukat).

A megbeszélésre meghivtunk néhány textilgyári labdarugót és sportvezetőt is, akik a szurkolók kérdéseire fognak válaszolni.

Minden kedves érdeklődőt szivesen látunk.

NEMZETKÖZI ÉLET

A maghasadás fizikájának és kémiájának nemzetközi szimpozionja

BÉCS — P. Stănescu, az Agerpres tudósítója jelenti:

Július 28 és augusztus 1 között a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség megszervezte Bécsben a maghasadás fizikájának és kémiájának második nemzetközi szimpozionját. Részt vett 28 ország és 6 nemzetközi szervezet 230 szakembere: fizikusok, vegyészek, mérnökök, matematikusok.

Hazánkból küldöttség vett részt dr. N. Vilcov egyetemi előadó tanár vezetésével, aki előadást tartott. A megvitatott témák tükrözték a maghasadással kapcsolatos kutatások jelentőségét az atomerőművek fejlesztése szempontjából.

A biafrai fél hajlandó feltétel nélkül béketárgyalásokat kezdeni

LAGOS. (Agerpres).

A lagosi kormány csapatai a végső győzelemig harcolnak a biafraiak ellen — mondotta Yakubu Gowon tábornok, a nigériai szövetségi katonai kormány vezetője. Közölte, hogy az ellenségeskedések kirobbanása óta az Ojukwu ezredes által elfoglalt területek a huszonötödszörösükre csökkentek. Gowon kijelentette, hogy bízik a szövetségiek győzelmében.

OWERRI. (Agerpres).

Dr. Ifegwu Eke, biafrai tájékoztatásügyi biztos sajtókonferencián közölte, hogy a biafrai fél hajlandó minden előzetes, feltétel nélkül béketárgyalásokat kezdeni a nigériai szövetségi kormánnyal, s hogy nem köti előfeltételhez a tárgyalások színhelyét sem. Eke felhívta a Nemzetközi Vöröskereszt szerveit, küldjenek újabb élelmiszer- és gyógyszerszállítmányokat a sokat szenvedett biafrai lakosságnak. Végül leszögezte, hogy a jelenlegi konfliktust kizárólag politikai tanácskozások révén sikerül majd rendezni.

Hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából

Románia felszabadulása 25. évfordulója alkalmából I. Dorobanțu, Románia ideiglenes ügyvivője Nigéria Szövetségi Köztársaságban átadta a lagosi Egyetemnek a Bukaresti Egyetem könyvadományát.

★

Románia felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából a svéd televízió bemutatta az Armonii și ritmuri milenare című román tv-filmet. Az 1968 évi dublini televízió-fesztivalon első díjat nyert filmről elismerően nyilatkozott a svéd sajtó.

★

Románia felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából a kairói Költők Akadémiája román irodalmi estet rendezett. Az összejövetelen Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Mihai Beniuc és Eugen Jebeleanu verseiből szavaltak.

Olaszországban tovább tart a kormányválság

— Mariano Rumor visszaadta kormányalakítási megbízatását —

RÓMA. — N. Puicea, az Agerpres tudósítója jelenti:

Mariano Rumor visszaadta kormányalakítási megbízatását. Péntek este felkereste Giuseppe Saragatot, az Olasz Köztársaság elnökét, s tudomására hozta, hogy képtelen teljesíteni megbízatását.

Miután a kijelölt miniszterelnöknek a volt középbal koalíció helyreállítására irányuló próbálkozása nem járt sikerrel, a kereszténydemokratákból álló egypárti kormányt igyekezett létrehozni. Rumor azonban valószínűleg még saját pártjában is nehézségekbe ütközött ebben az igyekezetében. A legfőbb akadály azonban az volt, hogy a Szocialista Párt nem volt hajlandó egy ilyen kormányt támogatni. A szocialista képviselők szavazata nélkül pedig a parlament nem járult volna hozzá a kormányalakításhoz.

Az Olasz Kommunista Párt Központi Bizottsága Rómában kétnapos plenáris ülést tartott s azon elemezték az országban kialakult politikai helyzetet. Pietro Ingrao az OKP Igazgatóságának tagja jelentésében hangsúlyozta, hogy a jelenlegi válság „az Olaszországban már hosszú idő óta tartó szociális és politikai válság" eredménye. Az előadó ezután ezeket mondotta: „Olyan helyzet előtt állunk, amikor szükségessé vált a kommunista párt, valamint az összes munkás és népi erők aktív jelentkezése, kezdeményezése és ébersége a pozitív, haladó irányzatú megoldás érdekében, valamint a demokratikus intézmények eltorzításának megakadályozása érdekében". Tekintettel erre az OKP ellenzi a parlament feloszlatását és a választások előrehozását. „A kommunisták — mondotta Pietro Ingrao — úgy vélik, hogy ki lehet jutni ebből a válságból egy komoly demokratikus fordulattal, vagyis a strukturális reformoknak egy olyan új többség által végrehajtandó programjával, amely megszüntetné a kommunista-ellenes diszkriminációt és amely pozitív választ adna a néptömegek igényeire".

Vita után a Központi Bizottság jóváhagyta Pietro Ingrao jelentését, a párt vezető szerveinek és parlamenti csoportjainak tevékenységét a kormányválsági jelenlegi szakaszában.

Dél-Vietnam

Heves összecsapásra került sor

SAIGON. Agerpres).

Heves összecsapásra került sor péntekre virradó éjjel a demilitarizált övezet tőszomszédságában dél-vietnami hazafiak és amerikai tengerészgyalogosok között, akik egy, a hazafiak által lelőtt helikopter utasait akarták megmenteni — közli a France Presse. Más hírügynökségek a Saigon környékén és a Mekong-deltában lezajlott harcokról számoinak be. A hírek szerint mindkét félnek veszteségei voltak.

Letartóztatták az izmiri múzeum tolvaját

ANKARA (Agerpres).

Pénteken a török rendőrség izgalmas hajsza után letartóztatta Coroneder Maximilian münchni nyugatnémet állampolgárt. Autójában megtalálták az izmiri régészeti múzeumból a múlt héten elrabolt felbecsülhetetlen értékű műtárgyakat. A hettita, római, hellén és bizánci műtárgyak újságba csomagolva voltak elrejtve az autóban. A lopás alkalmával Maximilián és bűntársai megölték a múzeumőrt. A rendőrség tovább nyomoz a bűntársak kézrekerítése céljából.

A Mariner-6 űrszonda az utolsó 24 felvétel továbbításával befejezte programját

PASADENA. (Agerpres).

A péntekre virradó északi, bukaresti idő szerint 3.30 órakor megkezdődött a Mariner—6 űrszonda által a Mars bolygóról készített harmadik és egyben utolsó 24 felvételből álló fényképsorozat közvetítése. A felvételek csütörtök reggel bukaresti idő szerint 7 óra körül 17 perc alatt készültek, amikor a másodpercenként 4 kilométeres sebességgel haladó űrszonda 7724 kilométerről 3420 kilométeres minimális távolságig közelítette meg a „vörös bolygó" felszínét. A pasadenai (Kalifornia) Jet Propulsion Laboratory jeladására működésbe lépett az űrállomáson felszerelt két kamera. A kamerák külön-külön 42,5 másodpercig működtek egy-egy felvétel elkészítéséhez. A panorámikus lencsével felszerelt első kamera 1931—965 kilométer területet átfogó felvételeket készített a Mars felszínéről. A felvételeken mintegy 3,2 kilométeres részleteket lehetett megkülönböztetni. A teleobjektívvel felszerelt második kamera a Mars bolygó felszínének az első kamera által felvett képeit nagyította fel, mégpedig olyan mértékben, hogy ezeken a felvételeken a 270 méternél kisebb részletek is megkülönböztethetőek. Mindkét kamera 12—12 felvételt készített, miközben az űrszonda egy félfordulatot tett meg a bolygó körül, mielőtt rátért volna Nap körüli pályájára.

A felvételek bemutatják a Mars bolygó csaknem teljes egyenlítői részét, ahol a földi obszervatóriumok útján szerzett adatok alapján a tudósok feltételezik az élet bizonyos formájának jelenlétét. A Jet Propulsion Laboratory elektronikus számítógépeinek elnyűtt megjelent felvételek szerint azonban a rejtélyes vörös bolygó, vagy legalábbis ennek egyenlítői övezete éppen olyan kietlen és kráterekkel teleszórt mint a Hold, s teljesen alkalmatlannak mutatkozik az élet bármely formája számára. Robert Leighton doktor, a Mariner-program igazgatója ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy „fantasztikusan sok kráter látható, s ezek rendkívül hasonlítanak a Hold krátereihez". Így tehát a Nix Olimpus néven ismert marsi hegylánc egy több mint 800 kilométeres átmérőjű kráternek bizonyult. „Ez valószínűleg a Mars Kopernikusza" — mondotta Leighton a Hold legnagyobb kráterének nevére utalva. A teleobjektives kamera egy másik felvétele egy hozzávetőleg 12 kilométeres rendkívül egyenlőtlen domborzatú övezetet és egy 80 kilométeres átmérőjű kráter ábrázol, amelynek belsejében, különösen a nyugati oldalon nagyszámú kisebb kráter észlelhető. A Mare Eruthraeum néven ismert övezet szintén nagyszámú és különböző méretű, kráterrel teleszórt, sötét színű kietlen sivatagnak bizonyult.

A kutatók szinte egyáltalán nem foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy van-e vagy nincs élet a Marson, mivel a felvételek kis méretei alapján nehéz volna az élet bármely formáját kimutatni. Úgy vélik azonban, hogy a Mariner—6 űrszonda által továbbított és a Mariner—7 által augusztus 4-én a bolygó déli sarkáról mintegy 3000 kilométer távolságból továbbítandó felvételek tüzetes tanulmányozása alapján esetleg már bizonyos következtetéseket lehet majd levonni.

A Mariner—6 űrszonda az utolsó 24 felvétel továbbításával befejezte programját.

Kampalai megbeszélések a nigériai háború békés rendezése érdekében

VI. Pál pápa, aki hivatalos látogatáson Uganda fővárosában tartózkodik, pénteken fogadta a biafrai küldöttség két tagját, akik e látogatással kapcsolatos ünnepségekre Kampalába érkeztek. E küldöttek egyike Austin Okwu, az Biafra nagykövete Kelet- és Közép-Afrikában, a másik Gabriel Onynke, a biafrai legfelsőbb bíróság bírája.

A France Presse, amely a hírt közli, rámutat, hogy a pápa és a biafrai küldöttség találkozója a katolikus egyház vezetőjének azzal az elhatározásával kapcsolatos, hogy mindent megtesz a nigériai háború békés rendezése érdekében.

VI. Pál pápa a nigériai helyzetnek és a konfliktus megoldásának szentelte további pénteki megbeszéléseit is. A pápa fogadta Tanzánia, Zambia, Ruanda és Burundi államfőit, valamint a Kampalában jelen lévő többi afrikai küldöttség vezetőjét. Ugyancsak fogadta Enahorot, a lagosi kormány tájékoztatásügyi biztosát, a nigériai szövetségi küldöttség vezetőjét.

A találkozók eredményével kapcsolatosan a hírügynökségek semmit sem közöltek. A következő napokban VI. Pál pápa minden bizonnyal folytatja erőfeszítéseit, hogy a nigériai konfliktus feleit rábírja a tárgyalások újrafelvételére. Ezt a véleményt támasztja alá a katolikus egyház vezetőjének nyilatkozata is, amelyben — a UPI szerint — kifejezte azt a szándékát hogy ha szükséges, akár egy hónapig is Afrikában marad.

A France Presse ugyanakkor vatikáni körökre hivatkozva arról tudósít, hogy VI. Pál pápa szombat délután visszaindul Rómába. Ha ez a hír valónak bizonyul, még mindig nem tudható, hogy távozásának oka a konfliktusban álló felek közötti közvetítés sikerével magyarázható, vagy pedig annak a jele, hogy lemondott közvetítési kísérletéről.

Minthogy a pénteki megbeszélések eredményei nem ismeretesek, a találgatások tovább folynak.

Befejeződött az első pánafrikai kulturális fesztivál

Az első pánafrikai kulturális fesztivál amely július 20-án kezdődött Algirban, péntek este nagyszabású ünnepséggel ért véget az algíri főváros központi stadionjában. A részvevők — 31 ország művészegyütteseinek tagjai — felvonulása után a zsüri kiosztotta a díjakat.

A több mint 4000 tagot számláló művészegyüttesek versenyével párhuzamosan a Club des Pins-i Nemzetek Palotájában tíznapos érdekes szimpoziont tartottak „Az afrikai kultura és annak szerepe a felszabadító harcban, az afrikai egység erősítésében, Afrika gazdasági és társadalmi fejlődésében" témakörrel. A szimpozionon részt vettek az Afrikai Egységszervezet tagállamainak képviselői, valamint a nemzetközi életben közismert kulturális személyiségek.

A szimpozion számos részvevője hangsúlyozta, hogy az afrikai népeknek biztosítani kell a lehetőséget és a megfelelő eszközöket ahhoz, hogy a kulturális eredmények ne maradjanak továbbra is az uralkodó osztályok kiváltsága. Ennek érdekében többek között javasolták kulturális folyóiratok alapítását, pánafrikai filmintézet létesítését, kiadók alapítását stb. Javasolták továbbá egy afrikai enciklopédia kiadását, a fekete kontinens értelmiségieinek kirándulásait és kollokviumait. A szimpozionon hangsúlyozták, hogy az afrikai országok politikai és gazdasági függetlensége nem valósítható meg ezen népek kulturális kincsestárának érvényre juttatása nélkül.

Az afrikai kontinens hatalmas algíri kulturális rendezvényét művészeti, festészeti és iparművészeti kiállítások, irodalmi és szavaló estek egészítették ki.

Eddig semmi sem vall arra hogy a holdpor mérgező lenne

HOUSTON. (Agerpres).

A houstoni Holdanyag-átvevő Laboratóriumban megkezdték a biológiai kísérleteket. Az egyik cél annak a megállapítása, hogy a holdanyag tartalmaz-e ártalmas mikroorganizmusokat. Az első kísérletekre három csoport fehér egeret használnak fel, amelyeket császármetszéssel hoztak életre és teljesen steril környezetben neveltek fel.

A houstoni szakemberek csütörtökön rendkívül finom holdpor oldatot fecskendeztek be az első csoporthoz tartozó 12 egér hasüregébe. A második csoport ugyanilyen injekciókat kap, de sterilizált holdporral. A harmadik csoport összehasonlítás céljára szolgál. A houstoni laboratórium szóvivője kijelentette, hogy a befecskendezések nyomán esetleg jelentkező ártalmakat rövid időn belül megállapíthatják. Ha az egerek első két csoportjánál fertőzést állapítanak meg, az valószínűleg a holdpornak tudható be. A szóvivő kijelentette, hogy eddig semmi nem vall arra, hogy a holdpor mérgező lenne.

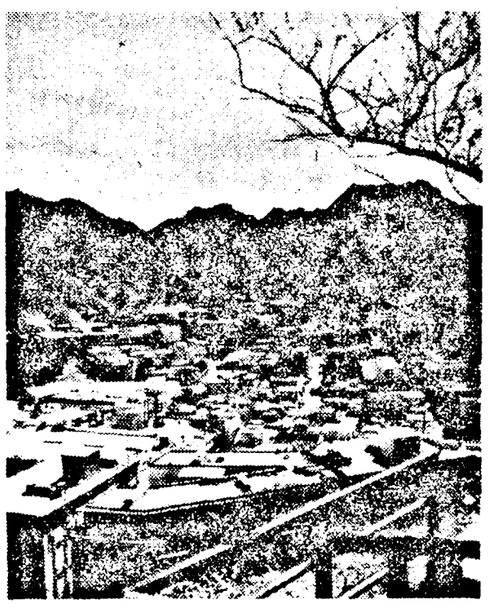

DÉL-JEMEN: Má' alla, Aden környéki kikötőváros modern negyede.

Kormányalakítási tanácskozások Jemenben

SZANAA. (Agerpres)

Mohsen Al Aini, Jemen Arab Köztársaság kijelölt miniszterelnöke megkezdte kormányalakítási tanácskozásait. Mint ismeretes, a kormányválság július 8., Hassan Al Amri miniszterelnök lemondása óta tart. Abdul Rahman Al Iriani, az Elnöki Tanács elnöke, a fő politikai erőkkel folytatott megbeszélései után, Mohsen Al Ainit bízta meg a kormányalakítással.

A Reuter szanaai tudósítója szerint a kijelölt miniszetrelnök elmondotta, hogy az új kabinetben az ország összes politikai erői képviselve lesznek, mert — mint hangsúlyozta — csak az említett erőkkel együttműködésben teljesítheti megbízatását. Mohsen Al Aini 1967-ben már miniszterelnök volt. Akkoriban szorgalmazta egy olyan konferencia összehívását, amelyen leszögeznék az ország békéjének helyreállításában érdekelt összes erők felelősségét. A mostani kormányalakítási tanácskozásokon részt vesz Mohammed Said Al-Attar, a JAK állandó ENSZ-képviselője.

India: választások és államosítás

NAPI KOMMENTÁR

Zakir Hussain indiai elnök halála miatt előbbre kellett hozni az eredetileg 1972 februárjára kiírt elnökválasztást, s így azt 1969. augusztus 16-án tartják meg.

Az esemény kapcsán gyorsan felzárkóztak a pártok és a kívülállók is. Az Indiai Nemzeti Kongresszus kormánypártot a választások időpontjának közelebb hozása igen válságos pillanatban éri: talán a pártban még soha sem voltak ily élesek az ellentétek, s még talán soha sem volt ily nehéz áthidalni a különböző álláspontok képviselői közötti nézeteltéréseket.

E nézeteltérések hiven tükrözik a párt vezetőségében érvényesülő ellentétes politikai tendenciákat, ezek pedig arról tanuskodnak, hogy egyre eltérőbb nézetek kristályosodnak ki az ország gazdasági és társadalmi fejlődésével kapcsolatban.

A párt vezetője, Indira Gandhi miniszterelnök kezdeményezései révén, az iparfejlesztesre összpontositotta politikáját. A negyedik ötéves terv szintén előtérbe helyezi a gazdaságfejlesztést.

A harmonikus és gyors gazdaságfejlesztés céljait szolgálja az állami szektor megszilárditása. Ehhez kapcsolódik a miniszterelnöknek a 14 legnagyobb bank államositására vonatkozó javaslata. S éppen ez a terv lett a kormánypárt vezetői közötti nézeteltérés fő oka.

Morarji Desai, a miniszterelnök helyettese, pénzügyminiszter ellenezte az államositási tervet. Indira Gandhi megfosztotta a pénzügyminiszteri tárcától, s azt maga vette át. A válasz nem sokáig késlekedett: Desai lemondott helyettes miniszterelnöki tisztségéről. Ez a politikai lépés nem gátolta meg azonban a terv végrehajtását, és Indira Gandhi elrendelte az illető bankok államositását. Működésbe léptek az üzleti körök képviselői, akik kétségbe vonták az intézkedés törvényességét. Az ügy a legfelsőbb biróság elé került, s ez felfüggesztette a kormányrendelet alkalmazását egy ilyen irányu törvény elfogadásáig. Mindez élénk tiltakozást keltett a parlamentben: 38 képviselő, 8 politikai párt, köztük a kormánypárt képviselői, levélben követelték Indira Gandhitól, hogy sürgősen terjesszen a parlament elé államositási törvényt. A parlamenti csoport visszautasitott egy határozati javaslatot, amely követelte Desai visszaállitását a miniszterelnök helyettesének tisztségébe, ugyanakkor a kormány elfogadta és jóváhagyásra parlament elé terjesztette az államositási tervezetet. A kormánypártban a légkör jobban kiéleződött, mint bármikor.

Talán az államositási tervezet nem izgatta volna fel annyira a kedélyeket, ha alkalmazásában vagy elvetésében nem volna érdekelt az ország lakosságának nagy része. A munkástömegek és a demokratikus rétegek támogatják Indira Gandhit a törvénytervezet keresztülvitelében. Delhiben és más nagyvárosokban tüntetések voltak az államositás mellett, a kommunista párt Központi Titkársága pedig nyilatkozatban üdvözölte a kormány határozatát. Ugyanakkor Morarji Desai, Sanjiva Reddy és a kormánypárton belüli jobboldal más képviselői tovább ellenzik az államositást.

Politikai sikon a kormánypárton belüli ellentétek a párt köztársasági elnökjelöltjének kiszemelésében konkretizálódtak. Az események ezen a téren is gyorsan peregtek le. Indira Gandhi távollétében a párt vezetői, bangalorei ülésükön, Sanjiva Reddyt javasolták elnökjelöltnek. Senki számára nem volt titok, hogy a miniszterelnök és Reddy között éles ellentétek állnak fenn. Indira Gandhi sajtóértekezleten birálta a jelölést, nem titkolva, hogy nehéz lesz együttműködnie a javasolt elnökkel. Ezután tanácskozások folytak a miniszterelnök és Venkata Giri ideiglenes elnök között; ez utóbbi is ellenzi Reddy jelölését. Venkata Giri azután lemondott, hogy független jelöltként lépjen fel az elnökválasztásokon. Indira Gandhi kijelentette, hogy minden támogatást megad neki.

Először fordul elő, hogy a Nemzeti Kongresszus párt két jelöltet állit az elnökválasztáson: V. Girit, akit Indira Gandhi és hivei, valamint a baloldali csoportok támogatnak és Sanjiva Reddyt, aki az üzleti körök, a jobboldali csoportok és a tradicionalista körök pártfogoltja.

VENERA ANGHEL

A hírügynökségek jelentik

NYIKOLÁJ PATOLICSEV, A SZOVJETUNIÓ KÜLKERESKEDELMI MINISZTERE péntek fogadta Otto Schedl bajorországi (NSZK) gazdaságügyi minisztert és megbeszélést folytatott vele — közli a TASZSZ. Schedl ezen a héten érkezett Moszkvába, hogy tárgyalásokat folytasson a földgáz-szállitásokkal kapcsolatosan.

A CHILEI KP KB PLENÁRIS ÜLÉSE ELHATÁROZTA, hogy augusztus 23. és 31. között megtartja a párt 14. kongresszusát. A plenáris ülés részvevői elfogadták a párt programjának és szervezeti szabályzatának a tervezeteit, s azokat megvitatás céljából a tartományi alapszervezetek gyűlései elé, majd jóváhagyásra a párt kongresszusa elé terjesztik.

ANDREJ GROMIKO, A SZOVJETUNIÓ KÜLÜGYMINISZTERE Mirko Tepavacnak, Jugoszlávia SZSZK külügyi államtitkárának a meghivására szeptember elején látogatást tesz Jugoszláviában — jelenti a Tanjug.

PÉNTEKEN MOSZKVÁBAN MEGBESZÉLÉS FOLYT LE Carlos Quintana, az ENSZ latin-amerikai gazdasági bizottságának ügyvezető titkára és Ivan Szemicsasztnov, a Szovjetunió külkereskedelmi miniszterének első helyettese között. A TASZSZ közlése szerint ez alkalommal véleménycserét folytattak a bizottság külkereskedelmi tevékenységének kérdéseiről.

AZ ARGENTINAI ÉRTELMISÉGIEK 150 KÉPVISELŐJE — irók, festők, szobrászok — követelték a hatóságoktól, hogy bocsássák szabadon a rendkivüli állapot bevezetése után letartóztatott Raul Larra, Hanibal Ford és Bernardo Cordon irókat.

DÉL-KOREA TÖBB VIDÉKÉN NAGY ÁRADÁSOKAT OKOZTAK A FELHŐSZAKADÁSOK. A szöuli rendőrség képviselője közölte, hogy az utóbbi két napon 17-en életüket vesztették és 5500-an hajléktalanul maradtak. Az anyagi károkat 120 000 dollárra becsülik.

LEGÚJABB SPORT

UTA—Vagonul 3:1 (2:0)

Tegnap délután az UTA megtartotta első ellenőrző mérkőzését az aradi közönség előtt. A CFR stadionban lejátszott UTA—Vagonul mérkőzés, főleg az első félidőben elégitette ki a szurkolókat. Góllövők: Domide (2), Petescu és Bakos (öngól).

Csapatok: UTA: Gornea (Móricz) — Biró (Brîndescu), Bakos (Biró), Pozsonyi, Brosovszki — Axente, Petescu, Leretter — Schiopu (Sima), Domide, Fl. Dumitrescu (Regep).

VAGONUL: Gherghel — Korpás, Pop, Mühlroth, Jurcă (Lénárth) — Mihăilescu, Mihai (Dvorzsák), Mertesz (Schweininger) — Stănoaie, Sfîrlogea, Barbu (Macavei I.)

lottó

A Lottó augusztus 1-i huzásának nyerőszámai:

I. 24, 69, 10, 28, 13, 50, 1, 6, 70, 4, 17, 51.

Nyereményalap: 560 176 lej.

II. 35, 26, 37, 1.

Nyereményalap: 293 763 lej.

(A közölt számok tájékoztató jellegüek).

A Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii út 81. szám. Telefon: 35-69, 16-92, 30-87; Kiadóhivatal: 28-34; Nyomda: 30-93, 20-77. Tip. I.P.B.A.